

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL
OVER
REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

18—20 SEPTEMBER 1935

OPTATT VED ERLING LIAN

OSLO 1936
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL
OVER
REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

18—20 SEPTEMBER 1935

OPTATT VED ERLING LIAN

OSLO 1936
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Saksregister :

	Side
Møtets åpning	5
Navneoprop	5
Vedtagelse av dagsorden og forretningsorden	7
Beretning for 1934	8
Muntlig beretning for 1935	8
Idrettsforhandlingene	13
Regnskaper	14
Revisjonsberetning, hvorunder forslag om innførelse av post-girokonto ..	15, 19
Landsorganisasjonens og fagorganisasjonens funksjonærlønninger	21
Representasjon til Genève og reise- og diettgodtgjørelse	24
Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser	25
Votering	27
Beretning om de to internasjonalers aksjon mot krigen	28
En konverteringsplan for D. N. A.	32
Garanti til Bergens Arbeiderparti	36
En avgjørelse av tvistenevnden vedrørende Drammens papirindustri	37
Distriktsorganisasjonenes grenseområde	39
Mønsterlover for distriktsorganisasjonene	46, 50
Komité til gjennomgåelse av mønsterlovene nedsettes	49
Forslag om endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger	57
Organiseringen av de arbeidsløse på landsbygden	61
Organisering av fiskerne og forslag til lover for en fiskerorganisasjon	62
Agitasjonsmåneden	66
Avslutning	69

Person- og taleregister.

Aase, I. B., 14, 22, 35.
 Amundsen, Oscar, 65, 66.
 Berg, Jens, 13.
 Birkeland, Anders, 32.
 Bratvold, A., 34, 37, 39.
 Buland, Ludvik, 14, 22, 23.
 Disenaaen, Gunnar, 20, 53, 54, 59, 62.
 Engebretsen-Flood, B., 10, 13, 19, 47, 48, 50, 53, 54, 59, 62.
 Eriksen, Hans, 7, 12, 14, 23, 35, 37.
 Evensen, Lars, 5, 28, 32, 36, 38, 43, 46, 47, 49, 53, 54, 58, 60, 61, 66.
 Fladeby, Hans, 30.
 Forbord, Sigurd, 32.
 Furuskjeg, Karl, 37.
 Gjestebø, Omar, 35.
 Graver, Torjus, 18.
 Gundersen, A. E., 11, 14, 20, 22, 24, 25, 37.
 Gundersen, Floritz, 44.
 Hansen, Kristian, 24.
 Hansen, Nils, 31, 37, 47.
 Haugen, Ingvald, 63, 65.
 Heldén, 13, 23.
 Henriksen, Chr., 11, 24, 32, 62.
 Henriksen, Torbjørn, 12, 21, 23, 35, 37.
 Hindahl, Olav, 5, 7, 8, 14, 19, 20, 21, 24, 25, 27, 31, 32, 34, 37, 46, 49, 50, 69.
 Jakobsen, Georg, 50.
 Jakobsen, Kristian, 11.
 Jakobsen, Kristoffer, 22, 45, 47, 50.
 Jensen, Sigurd, 37.

Johannessen, Eugen, 61.
 Johansen, Ole M., 45.
 Johnsen, John, 11, 46, 48, 59, 60.
 Karlsen, Albert, 19, 47, 48, 60, 62, 65.
 Karlsen, Klevfoss, 35, 45.
 Kiil, Erling, 24, 37.
 Kregnes, Olav, 36, 47.
 Lie, Haakon, 34.
 Martinsen, Erling, 36, 69.
 Martinsen, Øystein, 12, 21, 31, 36, 39.
 Narvesen, 38.
 Nordahl, Konrad, 21, 22, 25, 36, 39, 59, 60, 61, 62, 68, 69.
 Nilsen, Alfred, 45, 60.
 Nilsen, Valdemar, 53.
 Næss, Nic, 12, 25, 37.
 Nygaard, Johan, 24, 25.
 Olsen, Arthur, 48, 54.
 Ommundsen, Ommund, 13.
 Raaen, Albert, 19, 54.
 Rasmussen, Rasmus, 12.
 Sporpind, O., 13, 38.
 Strøm, O. L., 20, 61.
 Strøm, C. 46, 47, 48, 54.
 Torkildsen, Emil, 10, 13, 34, 37, 60, 61.
 Torp, Oscar, 13, 33, 34, 35, 36, 37.
 Tranmæl, Martin, 30, 37.
 Tømmeras, Karl, 19, 20, 23, 25, 30, 31, 34, 35, 38, 46, 47, 49, 53, 57, 58, 61, 62.
 Ødegaard, Johan, 20, 60.
 Volan, Elias, 22, 34, 36, 37, 44, 46, 49, 53, 59, 60, 65.
 Wigaard Halfdan, 53.

Møtets åpning.

Onsdag den 18 september 1935 klokken 11 formiddag sammen-trådte i den store sal i Grünerløkkens Folkets Hus i Oslo representant-skapet i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge.

Landsorganisasjonens formann, *Olav Hindahl*, slo til lyd og uttalte: Jeg skal på sekretariatets vegne ønske representanter og gjester vel møtt.

Det er første gang siden dette representantskap ble valgt at det trer sammen til møte. Det er hendt adskillig i den tid som er gått, selv om det bare er 9 måneder siden kongressen var samlet. Vi har vært oppe i forhandlinger om en hovedavtale og vi har hatt en lang rekke spørsmål oppe av betydning for den samlede arbeiderklasse. Vi lever i en bryt-ningens tid, hvor det er nødvendig å ha det best mulige samarbeide. Det har vært utmerket og jeg håper at det vil fortsette til gagn for den sam-lede organisasjon. Vel møtt igjen til felles arbeide.

Navneoprop.

Sekretær *Lars Evensen* foretok så navneoprop. Følgende represen-tanter var fremmøtt:

Arbeiderpartiets Presseforbund: Hans Amundsen.

Arbeidsmannsforbundet: Ole Beck, Foldals Verk, Simon Simonsen, Evje, Konrad Botten, Fellingfors.

Baker- og Konditorforbundet: Johan Nygaard, Oslo.

Barber- og Frisørsvennenes Forbund: E. Martinsen, Oslo.

Beklædningsarbeiderforbundet: W. Andersen, Oslo, Rudolf Eriksen, Oslo.

Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet: Øistein Marthinsen, Oslo.

Bygningsarbeiderforbundet: Jens Tangen (varamannen Ole M. Jo-hansen, Moss, møtte), Olaf Kregnes, Trondheim, Peder Framnes, Oslo, Olaf Klippenberg, Kongsberg.

Norsk Centralforening for Boktrykkere: Emil Torkildsen, Oslo, Halfdan Wigaard, Oslo.

Formerforbundet: Sigurd Jensen, Bergen.

Gullsmedarbeiderforbundet: N. Heggland, Oslo.

Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund: Omar Gjestebø, Oslo, Georg Jacobsen, Halden.

Hotell- og Restauratørarbeiderforbundet: Heldén, Oslo.

Høvleriarbeiderforbundet: Hans Eriksen, Oslo, John Lausnes, Namsos.

Jern- og Metallarbeiderforbundet: O. Ommundsen, Oslo, Arthur J. Olsen, Sandefjord, Oskar Hansen, Trondheim, Gustav Ellingsen, Bergen.

Jernbaneforbundet: Ludv. Buland, Oslo, Thore Olsen, Lillestrøm, John Skaarvold, Trondheim.

Kjemisk Industriarbeiderforbund: Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, Kr. Jacobsen, Sauda, Gotleib Thomassen, Kristiansand S.

Kjøttindustriarbeiderforbundet: Henrik Henriksen, Oslo.

Kommuneforbundet: G. Sethil, Oslo, Eugen Johannessen, Oslo, Karl Furuskjæg, Oslo, Johan Alstad, Trondheim.

Litografisk Forbund: Eivind Nilsen, Oslo.

Lokomotivmannsforbundet: Robert Lund.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Mathias Larsen, Stavanger, Aron Ask, Oslo, Jens Berg, Oslo.

Papirindustriarbeiderforbundet: Andreas Narvesen, Drammen, Johan Kristensen, Skotfoss, Kristian Martinsen, Sarpsborg, Trygve Risvik, Namsos.

Postforbundet: O. L. Strøm, Oslo.

Sjømannsforbundet: A. Birkeland, Oslo, H. Michelsen, Bergen.

Skinn- Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet: Johs. P. Nilsen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet: Johan Ødegaard, Oslo, Otto Gundersen, Harra, Petter Sveen, Fluberg.

Skotgiarbeiderforbundet: Jens Larsen, Halden, A. E. Gundersen, Oslo.

Stenindustriarbeiderforbundet: Valdemar Nilsen, Oslo.

Tekstilarbeiderforbundet: Harry Eriksen, Oslo, Hjalmar Ramslo, Ytre Arna.

Telegraf- og Telefonforbundet: Arthur Ruud.

Transportarbeiderforbundet: Olaf Hansen, Oslo, Josef Collier, Skien, Georg Sørebbø, Bergen.

Treindustriarbeiderforbundet: P. Ødegaard, Oslo.

Tobakkarbeiderforbundet: Otter Boberg, Oslo.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon: Albert Karlsen, Arendal.

Bergen og Fylkenes: Nils Hansen, Bergen.

Hedmark: Martin Wold, Hamar.

Sørlandet: B. Flood-Engelbretsen, Kr.sand S.

Trøndelag: Karl Tømmeraas, Trondheim.

Oslo og Akershus: Gunnar Disenaen.

Østfold: J. Karlsen-Klevfoss, Sarpsborg.

Opland: M. Smeby, Søndre Land.

Buskerud: Floritz Gundersen, Hønefoss.

Telemark: John A. Johnsen, Skien.

Rogaland: C. Strøm, Stavanger.

Møre fylke: Oscar Amundsen, Ålesund.

Nordland: Alfred Nilsen, Narvik.

Sekretariatet: Olav Hindahl, Konrad Nordahl, I. B. Aase, Rasmus Rasmussen, O. Sporpind, Nic. Næss, Torbjørn Henriksen, Hans Fladeby, Christian Henriksen, Martin Tranmæl, P. H. Vestad (forfall), Alb. Raaen, M. Strandli. Sekretær Lars Evensen. Suppleanter: E. Kiil, Josef Larsson, Lucie Andresen.

Enn videre var innbudt til å delta: Statsråd Alfred Madsen, statsråd Trygve Lie (meldt forfall — grunnet ferie), Dagfinn Beck, Viggo Hansteen, ordfører Oscar Torp, Elias Volan fra Landsorganisasjonens Nord-Norges-kontor.

Dessuten møtte følgende forbundsformenn: Johs. M. P. Ødegaard, A. Bratvold, S. Forbord, Nyhus, som fungerende formann i Formerforbundet.

Revisjonsutvalget: Torjus Graver, Ambrosius Olsen, Anders Øie. *Fiskerkomiteén:* Ingv. Haugen, Rolf Olsen.

Dagsorden.

Følgende dagsorden referertes:

- 1 a. Beretning for 1934.
- b. Muntlig beretning for 1935.
- 2 a. Regnskap for 1934.
- b. Revisjonsinnberetning, hvorunder forslag om post-girokonto.
- 3 a. Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser.
- b. Beretning ved Lars Evensen om de to internasjonales aksjon mot krigen.
- 4 a. Distriktsorganisasjonenes grenseområder.
- b. Mønsterlover for distriktsorganisasjonene.
5. Organisering av fiskerne og forslag til lover for en fiskerorganisasjon.
6. Forslag til endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger.
7. Agitasjonsmåneden.

Hans Eriksen: Det mangler noget her, nemlig om kontingentinnbetalingen. Komiteens innstilling burde vært fremmet her.

Hindahl: Det er et vanskelig problem som man må gå dypt inn i fordi det omfatter alle Landsorganisasjonens medlemmer og det burde være kongressen som avgjorde det.

Hans Eriksen: Jeg trodde representantskapet skulde avgjøre det spørsmål nu.

Hindahl: Det kan godt være at forståelsen er den; men det er så betydningsfullt at jeg holder på at kongressen må avgjøre det.

Dermed blev den opsatte dagsorden vedtatt.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden blev referert:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Intet må meddeles offentligheten uten fra sekretariatet.

2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses tiden til 10 minutter første og 5 minutter annen og tredje gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høist 1 minutt til hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan optas efter at det er besluttet strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opsatte saker, kan ikke behandles.
4. Alle beslutninger avgjøres med almindelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoprop.
5. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen opleses ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning.

Arbeidstiden besluttet satt fra 10 til 14 og 16 til 19 med rett til utvidelse om nødvendig.

Punkt 1 a: Beretning for 1934.

Derefter gjennemgikk man punktvis den trykte beretning for 1934, som uten bemerkninger blev vedtatt.

Punkt 1 b: Muntlig beretning for 1935.

Olav Hindahl: Jeg hadde ikke tenkt med den muntlige beretning å gå i detalj om alt mulig som det er arbeidet med, men å gi et kort resymé av hovedavtalen og tariffrevisjonen. De to ting må nødvendigvis behandles under ett. Man erindrer at kongressen fattet beslutning om å søke å få i stand forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen om hovedavtale og sekretariatet gikk iveri med det straks efter kongressen. Det gjaldt ikke arbeidsforholdene i sin almindelighet og lønnsforhold, men andre ting, som man vilde se å få en avtale med Arbeidsgiverforeningen om. Det blev nedsatt et utvalg på 5 medlemmer, men Arbeidsgiverforeningen fremholdt at den ikke kunde være med på en hovedavtale uten å se det i forbindelse med selve vårens tariffrevisjon. Under forhandlingenes gang stod man stadig i rapport med sekretariatet og man sa i fra at disse forhandlinger måtte brytes, hvis ikke de to ting blev koblet sammen. Det blev ialt holdt omkring 20 møter. Vi fikk så endelig et forslag som blev vedtatt 21 januar av sekretariatet. Det forhandlerne blev enige om skulde riksmeglingsmannen gå med på og man var også enige om at avstemningsreglene skulde opheves. Man fikk også ved riksmeglingsmannens forslag konkret bestemmelse om at det ikke skulde fremsettes forslag fra ham før avstemningsreglene var ophevet. Forhandlerne forslag og sekretariatets innstilling blev behandlet av et felles forbundsstyremøte 23 januar, som mot 9 stemmer anbefalte å sende dette ut til avstemning blandt medlemmene. Å gå i detaljer om hoved-

avtalens innhold skulde være unødvendig. Vi kan med en viss stolthet se tilbake på det arbeide. På tross av at mange mener den ikke er bra, så har vi dog grunn til å være fornøyd når man ser på hovedspørsmålene i denne. Det er ikke hver dag vi får *ophevet* en høiesterettsdom og at vi får *forandret* en lov. Jeg mener man uten skam kan se tilbake på dette. Videre fikk vi bestemmelsene om tillitsmennene og vi fikk fastslått 4 ukers opsigelse. Nu vel, enkelte forbund kan si at de kunde fått det bedre. Men fagorganisasjonens opgave er å løfte de som ligger tilbake og vi har fått nye grupper av arbeidere som er kommet til organisasjonen og for hvem det betyr meget. Jeg var således nylig på et møte i Kongsvinger, hvor skogsarbeiderne fremholdt at det hadde stor betydning. Hovedavtalen blev vedtatt med 32 744 mot 5 084. Det var som man ser ikke stor tilslutning til avstemningen. Da vi kom til Arbeidsgiverforeningen for å avgi svar, anmodet de for sitt vedkommende om utsettelse til 9 mars. Det var delte meninger om å gå med på denne utsettelse. Det var 5 medlemmer som ikke vilde det. De vilde bare gå med på en utsettelse til 1 mars. Det blev nedsatt et stort forhandlingsutvalg av alle forbunds formenn og ved siden av dette blev det nedsatt et engere forhandlingsutvalg som skulde følge alle forhandlinger. Et møte av forbundenes tillitsmenn viste også at et flertall på 17 var for å gå med på utsettelse til 9 mars. Det blev så holdt nytt møte i sekretariatet næste dag og med 7 mot 6 stemmer gikk man med på Arbeidsgiverforeningens henstilling om utsettelse til 9 mars. Det blev så den 9 mars svart at Arbeidsgiverforeningen hadde vedtatt hovedavtalen og at de ikke vilde gå til arbeidsopsigelse. Man var da inne på de antesiperte meglingsforhandlinger. Sekretariatet på sin side anbefalte forbundene å gå til opsigelser for å komme frem til virkelige meglinger. Det var delte meninger også om det, idet det var et par forbund som mente man ikke burde gå til det. Den 1 april fikk vi forslag for vårtariffene. Med hensyn til selve kravene fra forbundene så var de forskjellige efter de forskjellige forhold. Kongressen hadde jo trukket op de krav som skulde stilles, men det var adskillige krav også fra forbundene og det var forbund som kanskje helst vilde ha latt det skure. Hvad inneholdt så de forslag som fremkom? Arbeidsgiverforeningen hadde først gitt kjøp med hensyn til hovedavtalen. Vi fikk ferien forlenget med 1 dag og vi fikk feriegodtgjørelsen fastsatt til 3.3 procent. Det er ting som det kan pekes på. Det er heller intet land som er kommet så langt med ferien som oss. I en rekke fag blev det videre gjennomført, riktignok ganske små, tillegg. For å nevne bryggeriarbeiderne, hvor de mannlige arbeidere fikk et tillegg av 2 kroner uken og også de kvinnelige arbeidere fikk et tillegg. Videre var det forbedringer for tekstilarbeiderne, tobakkarbeiderne og andre og det vil være av stor betydning om forbundene gav en oversikt over hvad dette utgjør. Man skal heller ikke glemme at man i en rekke brancher fikk tariffen for unge arbeidere, som vil bety meget for vårt fortsatte arbeide. Det var sagt fra Arbeidsgiverforeningen og også fra sekretariatet at forkortelse av arbeidstiden vilde bety kamp over hele linjen, hvis et enkelt fag eller gruppe vilde gå til noget der. Arbeidstiden hadde vi også til behandling nu sist i Genève og det viser sig at arbeidsgiverne har et internasjonalt

samarbeide når det gjelder arbeidstiden, i den nordiske direktør i Bryssel som følger arbeidstidsforholdene i de nordiske land og han er de internasjonale arbeidsgiveres hetsmann. De hadde i Genève plukket ut en del industrier med hensyn til 40 timers arbeidsuke; men her møtte man arbeidsgivernes motstand med Ørsted i spissen og de forlot møtet. Det blev imidlertid vedtatt en prinsipiell uttalelse for 40 timers uke med 79 mot 30 stemmer og spørsmålet kommer igjen på neste møte i Genève og man vil da opta andre grupper. Det skal i neste måned holdes møte av de skandinaviske land i Helsingfors og der vil det møte representanter fra partiet og Landsorganisasjonen. Der har vi foreslått arbeidstiden satt op på dagsordenen for å se om man kan slå et slag for dette i de nordiske land. Videre har vi spørsmålet om overtidslønnen, hvor vi ved vår nye ordning har skapt arbeide for arbeidsledige. Det var en deltagelse i den felles avstemning over tarifforslagene som aldri tidligere. Men man har under dette vært inne på sammenkoblingen av alle oppgjørene i et felles oppgjør. Det spørsmål vil til stadighet melde sig og vi er her ikke uenig i at det vilde være riktigst å få de sterke foran. Men vi er her *to* parter, hvor også den annen part har sine sterke og svake grupper. Men ingen er uenig i om det kunde la sig gjøre å la de sterke gå foran. Men vi må nok regne med å se det hele i sammenheng. Det som jeg anså bedrøvelig i denne situasjon var at kommunistpressen gikk inn for å spekulere og utnytte de som var misfornøyd med resultatene. Man skal her også være opmerksom på forholdene utad, slik at når man behandler disse ting, mest mulig holder det innenfor fire vegger og ikke lar tingene slippe ut til motparten. Der har vi meget å lære av motparten. Alt i alt mener jeg vi kan være fornøyd med oppjøret — hovedavtalen og tariffoppgjøret. Det vilde vært vanskelig — og det kan man være sikker på at vi hadde ikke kommet utenom — denne gang å ta en storkamp. Alle var heller ikke forberedt på det. Det var også forbund som opnådde mer enn de hadde ventet sig. Det kunde selvsagt sies mangt og meget om virksomheten i år for øvrig; men det er dette som er det vesentligste og det som kan sies om vårens tariffbevegelse.

B. Flood-Engbrechtsen: Det er bare et spørsmål jeg er pålagt å fremme og det er grunnlaget for optagelsen av de forhandlinger som er skjedd med de borgerlige idrettsorganisasjoner på tross av kongressens beslutning. Personlig er jeg ikke interessert i det; men jeg er pålagt å få rede på det, da disse forhandlinger har skapt stor misnøye på mine kanter.

Emil Torkildsen: Jeg har ikke nogen kritikk å rette over beretningen og det resultat som blev nådd. Men det jeg forlangte ordet til var disse fellesoppgjør. Og vår stilling til dette. Det er ikke nogen hemmelighet at det i flere forbund var misnøye over dette. Vi for vår del er misfornøyd med disse retningslinjer. Formannen sa at det ikke var uenighet her om at man ikke skulde ta disse fellesoppgjør. Men jeg er ikke så sikker på det. Vi så i 1931 da vi hadde beslutningen om å føre våre krav frem etter hvert; men ikke før var vi kommet ut i konflikt så forlangte man at nu skulde det være fellesoppgjør. Vi har for vårt vedkommende en lang rekke spørsmål som ikke har med lønns- og arbeids-

forholdene å gjøre; men man kommer ikke nogen vei fordi man er undergitt fellesoppgjør. Det kan godt være spørsmål blandt de saker, som ofte har større betydning enn selve lønnsforholdene. Vi har derfor krevd å ha en annen utløpstid. Det er også et spørsmål om ikke Landsorganisasjonen har gitt for meget etter når det gjelder Arbeidsgiverforeningens linje her. Vi oppfattet det før kongressen i 1931 at vi var på offensiven og at vi skulde gå til kamp. Når innstillingen er den så bør vi ikke øieblikkelig falle tilfote for arbeidsgiverne. Vi ser det slik at Landsorganisasjonen er kjørt inn på en taktisk feil linje. Skal vi følge arbeidsgivernes linje? Eller den linje som vi alltid har holdt, å se og få de best mulige resultater. Det har sett ut for oss som man har arbeidet for fellesoppgjør. Skal alle ut i kamp så er det jo ikke nogen til å betale. Dette er ikke noget angrep; men jeg vil henstille om at man ikke må gli videre ut på den linje som hittil har vært fulgt.

Christian Henriksen: Som representantskapet hørte var formannen inne på at det var delte meninger i sekretariatet. Det var ikke om selve hovedavtalen, men om utsettelsen, kravet fra arbeidsgiverne om utsettelse med å avgi svar. Vi mente ikke det var nødvendig. Vi hadde inntrykk av at Arbeidsgiverforeningen vilde søke å vri på det akkurat i det øieblikk de så å si hvert øieblikk ventet riksmeglingsmannens forslag. De hadde hatt god tid til å behandle denne sak. Vi ventet oss ikke meget av årets tariffrevisjon og i det første meglingsmøtet vi møtte, fikk vi bekreftet at det også nærmest var en uforkammethet av oss å kreve økonomiske forbedringer, all den stund vi hadde fått hovedavtalen.

A. E. Gundersen: Jeg er ikke enig i den opfatning Torkildsen gjorde sig til talsmann for. Det kan godt være at det kan være bra å slåss alene. Men det går ikke lenger nu det. Den tid er forbi. Vi ser da også at man forlanger sympatiaksjoner så snart man er ute alene. Det er hele lønnsarbeiderklassens stilling det kommer an på, ikke den enkelte. Det er mange ting som maskiner etc. som man ikke får ordnet med ved slike fellesoppgjør, sa Torkildsen. Men vi fikk igjennem bestemmelser om at visse maskiner herefter skulde betjenes av voksne menn. Spørsmålet om uensartet utløpstid er nevnt; det er vanskelig å ordne. Men det kan være at det kunde være bra å ha en slik utvikling. Vi er imidlertid kommet dit hen i vår innflytelse at vi må se på hele klassens tarv og interesser.

John Johnsen: Det var bare med hensyn til hovedavtalen et spørsmål. Det er så at fagkongressen besluttet det og det kan være at den har sine fordeler. Men vi har mange andre grupper og avtaler og de enkelte forbund har ikke sørget for ved de enkeltstående tariffen å få hovedavtalen gjort gjeldende. Er ikke det også meningen?

Flere: Jo.

Johnsen: Ja, da vil jeg henstille til forbundene å være opmerksom på det.

Kristian Jakobsen: De fleste er vel klar over at den forandring som skjedde måtte komme etter fagkongressens beslutning. Det var nettop meglingsmannens adgang til å koble flere sammen ved oppgjørene man var uenig i på fagkongressen. Men ved lov er det besluttet og skal vi gjøre noget her for å komme vekk fra fellesoppgjørene må vi også ta stand-

punkt til selve meglingsinstitusjonen og bestemmelsen om at meglingsmannen kan slå flere grupper sammen. Formannen nevnte arbeidstidsforkortelsen og Genève; men det er ikke nok bare med konvensjonene. Man må jo også få dem ratifisert. Jeg er da enig i at det er en riktig løsning å se disse ting i sammenheng ved den skandinaviske konferanse som skal finne sted.

Torbjørn Henriksen: Når det gjelder bedrifter som står utenfor Arbeidsgiverforeningen så var kongressens beslutning at man skulde se å få hovedavtalens bestemmelser med også der. Men man skal ikke være slavisk bundet av det. Hvor man kan få det bedre skal man selvsagt forsøke det.

Hans Eriksen: Vi har ingen bedrifter innen Arbeidsgiverforeningen og vi har ikke hovedavtalen gjeldende, idet de tillitsmannsbestemmelser vi har er bedre enn hovedavtalens.

Øystein Martinsen: Det er så at de skandinaviske lands representanter i Genève stemte for en konvensjon og vi hører nu at det skal være en skandinavisk konferanse av faglig og politisk art om arbeidstidsforkortelsen. Men det er ikke nok med konvensjoner; man må også opta en kamp for å få dem gjennomført og man må stille spørsmål til de andre lands arbeidere om de vil være med å sette nogen makt bak dette krav. Spørsmålet er nu aktuelt for de grafiske fag neste år og spørsmålet er da om de øvrige arbeidere vil støtte dette. Kan man vente solidarisk støtte fra de øvrige?

Rasmus Rasmussen: Det er mulig at lykken var bedre enn forstanden ved hovedavtalens behandling. Men hvis det skal slåes inn på en linje som enkelte vil, at det skal være fred for enhver pris så vil det bære galt avsted. Hvis et forbund vil føre kamp så må man ikke forhindre det. Når det gjelder vårens tariffrevisjon så kunde det sies meget om den og riksmeglingsmannens forslag var helt tilfeldig. Vi fikk tillegg der hvor vi ikke hadde ventet det og ikke der hvor vi bad om det. Det er en taktisk manøver spørsmålet om sammenkobling av flere; det kan det også være for oss. Å sende arbeidstidsspørsmålet til Genève er å sende det på ørkenvandring har jeg tidligere påstått og jeg påstår det igjen. Når det gjelder chokoladeindustrien som er langt fremme, så må det løses på arbeidsplassen. Vi må ikke lulle oss inn i dette om de store internasjonale institusjoner. Spørsmålet om avspasering er ikke blitt mottatt med den begeistring som formannen mente. Vi har sett hos oss at det knurres; men det må settes igang opplysning om den sak.

Nic. Næss: Det som foranlediget mig til å ta ordet var Rasmussen som lot til å ville bibringe forsamlingen den opfatning at sekretariatet for enhver pris vilde ha fred. Sekretariatet vilde ikke ha satt sig imot konflikt i den elektrokjemiske industri. Det er for øvrig ikke fra sekretariatets side øvet press eller påtrykk på organisasjonene. Det Rasmussen nevnte gjelder den henstilling regjeringen stilte om å utsette arbeidsstansen i anledning de 2 hermetikkfabrikker i Nordland. At sekretariatet fulgte den linje viste sig å være bra. Med hensyn til arbeidstiden så har det sin betydning at vi er med i Genève. Vi skal være opmerksom på at det ikke bare gjelder sociale fordeler for oss selv; men

at vi også der er med og trekker andre efter. Vi kan øve et sterkt påtrykk til fordel for dem som ligger tilbake.

Ommund Ommundsen: Formannen nevnte at avspaseringen var til fordel for organisasjonen og de arbeidsløse. Vi har en viss oversikt over det nu og vi har også lignende forhold som de Rasmussen var inne på. Det må i den agitasjonsmåned vi nu skal gå inn i gis en redegjørelse for betydningen av denne bestemmelse. Ikke minst overfor de som idag ikke er medlemmer av organisasjonen.

B. Flood-Engelbreten: I samme forbindelse må jeg gå ut fra at bestemmelsene må kunde praktiseres med forstand. Vi hadde faktisk alle i arbeide og vi fant da med forbundets billigelse å kunne jenke oss. På de lokale steder kan det ofte bety at bedriftene stanser, hvis man bruker bestemmelsene slavisk.

Jens Berg: Når Rasmussen nevnte avspaseringen så er det ikke fordi man er uenig i prinsippet. Men man er imot fordi at vi nu får avspasering, men ikke flere arbeidsledige i arbeide. Sammenkoblingen kom som en følge av hovedavtalen, ikke som en følge alene av riksmeglingsmannens adgang dertil.

Heldén: Mange forbund har fordel av avspaseringsbestemmelsen; men ikke vårt forbund. Hvis vi bruker den medfører det ikke at en eneste ny mann kommer i arbeide; men det vil kunde resultere i innskrenkninger. Våre medlemmer er derfor redd for at denne bestemmelse kan bli en presedens. For øvrig vil jeg ha sagt at vi i mange tilfelle har gått til forhandlinger og også opsigelser uten å ha forelagt det for sekretariatet og vi har ikke hørt noget om det.

Emil Torkildsen: Vi bør da søke å arbeide oss dit hen at vi kommer inn på det taktiske spor som er imot Arbeidsgiverforeningens og komme over til vår egen linje. Ellers kan vi jo opheve alle forbund og alene ha Landsorganisasjonen. Avspaseringen skal ikke praktiseres slik at det blir mindre arbeide. Vi har avlastet gjennomsnittlig 20 pct. av arbeidsledigheten ved den overtidsbestemmelse vi bruker.

Strek blev satt.

Sporpind: Med hensyn til avspasering så må hovedavtalen sees i forbindelse med de forskjellige forhold vi har rundt omkring. Vi måtte ved siden av bestemmelsen om at det skulde avspaseres få med bestemmelse om at arbeidsledige skulde inntas. Sekretariatet har ikke sagt at fred er det beste. Vi står idag foran den situasjon at forslaget innen vår industri er forkastet og sekretariatet vil ikke motsette sig konflikt.

Dermed var debatten om den muntlige beretning ferdig.

Idrettsforhandlingene.

Før man gikk videre fikk imidlertid *Oscar Torp* ordet til avgivelse av en orientering for de innledede forhandlinger mellem de to idrettsforbund.

Han uttalte: Jeg blev som man vet med i de forhandlinger som kom istand. Foranledningen hertil var en henstilling fra Landsforbundet for Idrett til Regjeringen. Og det blev da innkalt en konfe-

ranse med representanter fra partene i Sosialdepartementet, hvor vi fremholdt at det ikke var nogen institusjon som kunde opheve fagkongressens beslutning; men sekretariatet kunde utsette selve beslutningens iverksettelse. Vi har arbeidet hele denne uke og vi har den hele tid hevdet at saken ikke løses ved å opheve det ene forbund. Vi har formet vårt standpunkt i 4 punkter. Det er nærmest punktet om forandring i kommuneloven som jeg anser for det viktigste. Det er ikke noget problem her i byen hvor banene og idrettsplassene er kommunale. Men allikevel kan det være av betydning å få en forandring her. Mitt inntrykk er imidlertid at Landsforbundet intet vil. De setter sig bare på det standpunkt at de alene er den av Stortinget og Staten godkjente idrettsorganisasjon. Men de regjeringsvalgte representanter i kommisjonen er levende interesserte i å få en forandring og det er mitt håp at det således skal lykkes å nå frem til et resultat.

Ingen forlangte ordet til denne sak.

Punkt 2 a: Regnskaper.

Dermed gikk man videre og behandlet punktvis regnskapene som blev gjennomgått ved hovedkassereren I. B. Aase samt revisjonens bemerkninger.

Olav Hindahl: Til punkt 1 om forbundenes kontingent til Landsorganisasjonen foreslår sekretariatet:

«Sekretariatet tar revisjonsutvalgets innstilling til etterretning uten at man tar standpunkt til omlegning av kontingenten, da man vil avvente den nedsatte komité's innstilling i saken.»

For punkt 2's vedkommende vil sekretariatet foreslå:

«Sekretariatet anmoder revisjonen om å kontrollere at innbetalingen til Landsorganisasjonen finner sted i henhold til loven.»

Ludvik Buland: Jeg vil henstille at sekretariatet forandrer det til at revisjonens innstilling oversendes den nedsatte komité.

Olav Hindahl: Realiteten blir jo den samme.

Hans Eriksen: Det gleder mig at revisjonen har nevnt dette om kontingentinnbetalingen. Når den har fremlagt dette så er det fordi de forstår at det må en forandring til.

I. B. Aase: Det nødvendige statistiske materiale foreligger nu og den store komité som blev nedsatt vil bli innkalt med det første og det er kongressen som får den endelige avgjørelse.

A. E. Gundersen: Sekretariatets standpunkt er det riktige og jeg vil anbefale det.

Dermed blev regnskapene vedtatt. Sekretariatets innstillinger blev likeledes vedtatt.

Punkt 2 b: Revisjonsinnberetning, hvorunder forslag om innførelse av post-girokonto.

Næste sak var dagsordenens punkt 2 b: *Revisjonsinnberetning, herunder forslag om innførelse av post-girokonto.*

Fra revisjonskontoret forelå følgende beretning fra representantskapets møte i januar 1934 til representantskapets møte i september 1935:

Landsorganisasjonens revisjonskontor har i denne periode gjennomgått en vesentlig forandring, idet de lovendringer som blev fattet på representantskapsmøtet i januar 1934 medførte at kontorets funksjon fra å være en inspeksjonsinstitusjon for de landsmøtevalgte revisorer gikk over til å være det utførende organ for revisjonen innen forbundene.

Efter beslutningen skulde den nye revisjonsordning tre ikraft fra 1 juli 1934, og allerede fra starten var der tilmeldt 17 forbund med ca. 65 000 medlemmer. Pr. 1 januar 1935 var antallet av de tilsluttede forbund vokset til 24 med ca. 120 000 medlemmer og pr. 1 oktober d. å. er 26 forbund med ca. 150 000 medlemmer tilsluttet. Dessuten har kontoret revisjonen i Bygningsarbeidernes Boligproduksjon, Arbeidernes Oplysningsforbund og Tømrernes Fagforening. Disse utenforstående organisasjoner blir man antagelig nødt til å si fra sig når alle forbund blir tilsluttet revisjonskontoret.

I 1934 gav kontoret et overskudd av kr. 1 079.63 og vil også i 1935 gi overskudd, men ikke så meget at kontingenten kr. 0.15 pr. år pr. medlem kan settes ned. Utvalgets mening er at kontoret bør oparbeide sig en kapital på minimum kr. 5 000.00 som kan benyttes til leie av ekstrahjelp under store konflikter etc.

Antallet av de ved kontoret ansatte revisorer er nu 4, idet 2 nye blev ansatt fra 1 juli d. å., nemlig Jac. Reisæther og Leif Aanerud, begge fra Norges Handels og Kontorfunksjonærers Forbund. I juni 1934 blev Marius Halvorsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, ansatt som revisor, men han tiltrådte først i november og fratrådte efter egen opsigelse fra 1 juli 1935. Arbeidsstyrken har av og til vært knapp og Jac. Reisæther var før han blev fast ansatt delvis benyttet som ekstrahjelp. Aanerud tiltrer først i full stilling fra 1 oktober d. å.

Av større saker som revisjonen har arbeidet med i denne periode må nevnes 2 underslag, nemlig i Norsk Kommuneforbund til et beløp av kr. 9 768.53 og i Norsk Skog og Landarbeiderforbund kr. 6 776.20. I Norsk Kommuneforbund var det forbundets hovedkasserer som hadde begått mislighetene mens det i Norsk Skog og Landarbeiderforbund var en bokholderiassistent. Fullstendig innberetning angående disse to underslag er utarbeidet og oversendt de to forbund.

Begge disse underslag var i sitt vesen ens, idet det var tilbakeholdte kontingentrapporter som utgjorde den vesentligste del av beløpene. Man kommer her inn på det vanskeligste gebet for revisjonsarbeidet, idet kun rapportenes dateringer er et alt for svakt grunnlag for kontroll. Dateringen på rapportene er i mange tilfelle direkte mis-

visende og mangler i andre tilfelle helt. Erfaringen viser også at 90 pct. av alle underslag skjules ved mangelfulle inntekstposterings.

For å vanskeliggjøre underslag av denne art for fremtiden fremla revisjonskontoret følgende forslag i 3 alternativer for sekretariatet i skrivelse av 22 august d. å.:

Alternativ 1. *Felles bokholderi.*

All bokføring og kassavirksomhet for Landsorganisasjonen og forbundene samles i en felles central (Arbeidernes Landsbank A/S).

Denne central foretar alle utbetalinger etter anvisning fra forbundet og mottar alle innbetalinger. Kun medlemskartoteket føres av forbundet selv.

Centralen må bygges på maskinelt bokholderi og vil hver dag kunne sende gjenpart av vedkommende forbunds kassabok til forbundet, for hver måned fullstendig regnskapsopstilling over alle driftskonti og for hvert kvartal fullstendig regnskapsavslutning. Dessuten får forbundene gjenpart av kvitteringene til avdelingene påført siste merkebeholdning.

Disse gjenparter beholdes i forbundene, som derved får et helt selvstendig og alltid ajourført bokholderi.

Skulde organisasjonen slå inn på denne linje vil revisjonen anse det ubetinget heldigst at kontingenten fra avdelingene til Samorganisasjonene innkalkuleres i kontingenten til forbundene og herfra videre i kontingenten til Landsorganisasjonen, sådan at alle inntekter for Samorganisasjonen fordeles gjennom Landsorganisasjonen.

Landsorganisasjonen vil herved kunne skaffe en bedre fordeling av midlene og kontrollen som ofte er vanskelig i Samorganisasjonene vil herved bli effektiv.

Revisjonen anser alternativ 1 som den ideelle løsning, men da denne antagelig vil støte på store organisasjonsmessige vanskeligheter og må grundig teknisk forberedes, vil den ikke avhjelpe de øieblikkelige mangler, men revisjonen er av den mening at dette er en linje som organisasjonen bør arbeide etter.

Reduksjoner i de samlede utgifter til kassavirksomhet og bokholderi etter alternativ 1 kan sikkert anslåes til over 50 pct.

Alternativ 2. *Direkte rapport fra avdelingene til revisjonskontoret over all kontingentinnbetaling.*

Dette system som anvendes av Norsk Jernbaneforbund, må ansees helt effektivt, men kostbart idet man må kalkulere de samlede utgifter ved denne ordning til minimum kr. 8 000.00 pr. år etter følgende opstilling: 2 000 fagforeninger à 12 remisser pr. år, lik 24 000 meldinger til revisjonskontoret. Portoutgiftene vil således bli kr. 4 800.00 pr. år. Hertil kommer lønn til en kontordame hvis opgave blir å åpne og føre på lister de innkomne meldinger. Settes denne lønn til kr. 3 200.00 vil utgiftene andra til det ovenfor nevnte beløp.

Alternativ 3. *Postgiro.*

Det sikreste og billigste system til kontroll av inntektene anser revisjonen postgiro å være.

Systemet går ut på at den avdeling som skal sende kontingenten til sitt forbund innbetaler kontingenten på sitt postkontor og får kvittering herfra. Pengene blir ikke sendt til mottageren, men det blir sendt melding til mottagerens postkontor (girering), som igjen avgir skriftlig rapport om at vedkommende avdeling har innbetalt et beløp for forbundets regning.

Disse rapporter fra postgiro-kontoret inneholder foregående dags saldo, de beløp som er gått inn vedkommende dag og dagens sluttsaldo som igjen er begynnelsessaldo for neste dags rapport.

Revisjonen vil her kun få å påse at disse rapporter er sammenhengende så kontrollen blir herved automatisk.

Utbetalinger kan foretas også gjennom postgirokontoret og de eneste beløp som vil bli å postere i kassadebet i forbundets regnskaper er bankuttak.

Størrelsen av dette beløp som skal bli stående i postgirokontoret bestemmes av organisasjonen selv, idet kontoret automatisk setter inn det overskytende beløp i den bank organisasjonen selv bestemmer.

Dette system er gjennomført i flere land og således helt gjennomført i Sverige både mellom avdelinger og forbund, forbund og Landsorganisasjonen og Landsorganisasjonen og Samorganisasjoner.

Utgiftene ved postgiro til porto blir også vesentlig mindre enn nu, idet portoen i Sverige for de første kr. 100.00 er kr. 0.07 og siden kr. 0.02 for hvert overskytende kr. 100.00.

For å bli medlem av postgirokontoret deponeres kr. 10.00.

Revisjonen har konferert med Det norske Arbeiderpartis formann og disponenten i «Arbeiderbladet» som begge er ivrige tilhengere av postgirosystemet og revisjonen vil derfor foreslå for sekretariatet at Landsorganisasjonen sammen med Det norske Arbeiderparti anmoder Regjeringen om å fremlegge proposisjon for Stortinget om innførelse av postgiro.

Postgirosystemet er også en forutsetning for den sikkerhet man må forlange om alternativ 1 i revisjonens skrivelse blir akseptert av sekretariatet.

Revisjonsutvalget behandlet saken i møte den 22 august og fattet følgende beslutning:

«Utvalget har festet sig ved alternativ 3 i revisors forslag og vil gi forslaget om innførelse av postgiro sin fulle tilslutning.»

Saken blev behandlet i Samarbeidskomitéen og Sekretariatet den 3 ds. hvor følgende beslutning blev fattet:

«Sekretariatet anbefaler alternativ 3, postgiro.»

«Saken optas til behandling på Representantskapsmøtet.»

Det øvrige revisjonsarbeide i Landsorganisasjonen og forbundene har pågått kontinuerlig innen den ramme som organisasjonens lover

bestemmer og viser såvidt revisjonen kan bedømme god orden og forretningsførsel. En del av forbundsregnskapene er også i denne periode helt eller delvis omlagt. I løpet av 1935 vil revisjonen komme til å gjennomgå alle samorganisasjonsregnskaper, og har dessuten etter anmodning fra Folkets Hus Komitéen gjennomgått og avgitt innberetning om regnskaper og den økonomiske stilling i ca. 25 Folkets Hus.

Av andre saker vil utvalget nevne at det er utarbeidet en felles revisjonsparagraf som er tatt i bruk av de aller fleste forbund som har hatt landsmøte i denne periode, og at Forsikringsselskapet Samvirke har utarbeidet sine garantibetingelser så de korresponderer med denne paragraf.

Medlemmer i Landsorganisasjonens revisjonsutvalg var i året 1934: Nic. Næss, formann, Jørgen Knudsen og Alfred Nilsen, og i 1935 A. E. Gundersen, formann, Joh. Nygaard, viseformann og Ambrosius Olsen.

Oslo, 4 september 1935.

A. E. Gundersen.   Johan Nygaard.   Torjus Graver.   A. Olsen.

Beretningen blev gjennomgått ved *Torjus Graver* som i tilslutning hertil uttalte: Noget vesentlig utover dette skulde det være unødvendig å tilføje, idet vi så konsist som mulig har redegjort for de ting vi har arbeidet med. Tidligere sviktet det på inn- og utbetalinger fra forbund til Landsorganisasjonen. Det er imidlertid nu kontrollert og vi har videre kontrollert bankinnskudd og -uttak. Ved det perforeringssystem man har i Landsorganisasjonen og som Kommuneforbundet har innført vil man kunne forhindre at det blir satt andre beløp. Hvad det rent tekniske arbeide angår så er utgiftene greiere å kontrollere enn inntektene. De kan være datert feil, 1 måned feil eller et par dager og det kan komme av at de blir liggende hos kassererne. Jeg har fremsatt dette forslag i 3 punkter for revisjonsutvalget, samarbeidskomitéen og sekretariatet. Det mest rasjonelle er et felles bokholderisystem med en ordning i Arbeidernes Landsbank eller en annen ordning som man bestemmer. Jeg er fullt opmerksom og klar over at det kanskje er en sak som ligger vanskelig an slik som den norske fagorganisasjon er lagt an. Et slikt system må også ta sin tid og vil ikke være så lett å overkomme. Men hvis representantskapet går inn for det, vil arbeidet bli lagt an. Alternativ 2 er en tungvindt ordning. Det beste system er giro. Når en avdeling sender oppgjør så går de inn på sitt postkontor og får der en foreløbig kvittering. Pengene blir ikke sendt til mottageren; men der blir sendt en melding til mottagerens postkontor, som igjen avgir skriftlig rapport om at vedkommende avdeling har innbetalt et beløp for forbundets regning. Man får så daglig rapport fra postkontoret. I Sverige innbetales alt ved postgiro, både mellom avdelinger og forbund, forbund og Landsorganisasjonen og Landsorganisasjonen og Samorganisasjoner. Det er også gjennomført i de fleste land.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet onsdag 18 september.

Dirigent: Olav Hindahl.

Møtet blev satt klokken 16 presis.

Fortsatt behandling av revisjonsinnberetningen.

Man fortsatte så behandlingen av punkt 2 b: *Revisjonsinnberetning, herunder forslag om innførelse av post-girokonto.*

B. Flood-Engelbreten: Det var en ting jeg heftet mig ved det Graver sa om at kontingenten til samorganisasjonene måtte kunde kalkuleres inn i kontingenten som sendtes inn til forbundene. Det kan høres utmerket ut; men det står i strid med de mønsterlover man her har fremlagt for samorganisasjonene om at kontingenten skal erlegges til *distriktsorganisasjonen* kvartalsvis. Vi bør vel da behandle det først?

Olav Hindahl: Det er post-giro man behandler og man får diskutere det nu.

Karl Tømmerås: Men man må vel avgjøre om alternativer 1 eller 2 skal legges til grunn?

Albert Karlsen: Jeg går ut fra at alle 3 alternativer må kunde behandles undet ett. På siste fagkongress forelå et forslag fra vår samorganisasjon om innbetaling av samorganisasjonskontingenten til forbundene. Spørsmålet blir da om man under alternativ 1 kan få den ordning. Gås det innenfor alternativ 3 den anledning?

Olav Hindahl: Her gjelder det spørsmålet om innførelse av post-giro.

Albert Råen: Da den nye revisjonsordning blev innført var jeg litt i tvil om den ordning som blev innført; men jeg har tatt feil og jeg tror at det revisjonskontor vi nu har er en førsteklases revisjonsordning og som har oparbeidet sig en autoritet. Spørsmålet blir her hvordan man på beste måte kan få den beste kontroll med det svakeste punkt vi nu har igjen, nemlig om innbetalingene. Jeg forstår Graver slik at han personlig har forkjærlighet for alternativ 1 med et felles kontor for inn- og utbetalinger og det sies jo at det vil redusere de samlede utgifter med 50 pct.; men det kan ikke holde stikk. Vi kan ikke i forbundene avskaffe vårt bokholderi av den grunn. Derfor tror jeg ikke at vi kan spare nevneverdig. Vi må iallfall ha en bokholderdame. Spørsmålet blir da om vi kan opheve kassererstillingene; men de som innehar de stillinger er jo ikke bare optatt med det. Et så stort sentralkontor som dette nødvendigvis måtte bli, vil neppe bli billigere. Skal et sentralkontor virke effektivt så må vi allikevel ha post-giro. Nogen større sikkerhet blir det ikke alene med et sentralkontor. Omlegningen vil heller ikke virke særlig billig for våre forbund. Jeg har hatt anledning til å se systemet i Sverige og jeg har inntrykk av at det der skaper den sikkerhet som vi her mangler. Jeg vil derfor anbefale at vi ikke går til det store apparat med sentralkontor, men får post-giro som er meget sikrere. Spørsmålet om samorganisasjonenes kontingent bør som

nevnt passere avdelingene, forbundene og Landsorganisasjonen og derfra tilbake til samorganisasjonene. Det vil styrke samorganisasjonene.

A. E. Gundersen: Det foreligger bare en innstilling her fra utvalget og det er post-giro. Det annet er Gravers utredning. Hans prinsipielle opfatning er giro og det er innstillingen. Jeg vil dog si at selv om vi får giro og god revisjon så kan det foregå underslag. Det største underslag blev nettop begått under giro-systemet, nemlig i Sverige i Jernbaneforbundet med over 1 million kroner.

Johan Ødegård: Jeg vil anbefale det som foreligger i alternativ 3 med andre ord alternativ 1. Landsorganisasjonen burde overveie om det ikke gikk an å få en foreløbig ordning med Arbeidernes Landsbank og Samvirkebanken. Jeg vil også påpeke at de to underslag som er nevnt kunde vært undgått hvis vi hadde hatt post-giro. Jeg er overbevist om at hvis vi ikke fastslår dette post-giro system, så vil det atter melde sig tilfelle som de vi har hatt nu. Men sekretariatet bør straks undersøke mulighetene av en midlertidig ordning.

Karl Tømmerås: For mitt personlige vedkommende så er jeg ikke så mekanisk innstilt at jeg i løpet av et øieblikk kan ta stilling til dette. Jeg har med glede sett hen til at vi skulde få en god revisjon; men nu ser det ut til at denne revisjon skal bli en overhøyhet, som skal forankres så fast at det hele blir en mekanisk institusjon. Det er ikke bare samorganisasjonene som har vanskeligheter med kontingenten, men også forbundene. Når man vil at samorganisasjonenes kontingent skal innbetales til forbundene og derfra videre til Landsorganisasjonen og så atter derfra over til samorganisasjonene så er det å mekanisere for meget. Jeg vil ikke være med på å ta standpunkt nu.

Olav Hindahl: Det er ingen her som kan tvinge de enkelte forbund. Man må jo også være opmerksom på at man her vil møte motstand fra privatbanker og andre.

O. L. Strøm: I motsetning til hvad Tømmerås syntes å mene, så er dette en enkel sak. Spørsmålet er om representantskapet skal inngå til stortingsgruppen med henstilling om å reise krav til regjeringen om innførelse av post-giro. Det neste er om forbundene vil beslutte å benytte systemet. Jeg mener man efter hvert vil komme til å benytte det. Men det er ikke det som foreligger her. Det går ikke an å legge tvang på forbundene der. Men det gir en iallfall en annen sikkerhet enn nu. Postvesenet står ikke fremmed for dette system. Den forrige postmester fremla forslag derom og det forelå proposisjon; men det var samtidig spørsmål om en postsparebank, og da reiste bankene sig til motstand. Når det kommer alene, bare med giro, så skulde det være muligheter for å få det gjennomført. Jeg vil henstille til representantskapet å gå med på det og jeg vil henstille til sekretariatet å gjøre fortløp med saken.

Strek blev nu satt.

Gunnar Disenaen: Jeg vil også hevde som andre talere her, at det må være skarp kontroll. Jeg har intet imot alternativ 3, men når det gjelder alternativ 1 som det innledes med her så skal vi erindre kongressens beslutning. Samorganisasjonene blir satt under formynderskap av Landsorganisasjonen på den måte.

Øystein Martinsen: Får man post-giro gjennomført, så vil man få en veldig forenkling både for avdelingskassererne og forbundskassererne. Men hvem skal utnytte denne kredittevene vi dermed gir dem. Når man har gjennomført det i Sverige, så er det fordi man der har en post-sparebank, som driver bankforretninger bl. a. med støtte av boligbygningen. Man skulde her i forbindelse med post-giro også ha reist spørsmålet om en post-sparebank. Nu kan det sies at man ved først å ta giro, i neste omgang kan få post-sparebank. Jeg vil anbefale at man søker post-giro gjennomført; men at man går videre.

Votering: Sekretariatets innstilling — anbefaling av alternativ 3 — blev vedtatt mot 2 stemmer.

Landsorganisasjonens og fagorganisasjonens funksjonærlønninger.

Olav Hindahl: Man husker at kongressen reduserte tillitsmennenes lønninger med 1000 kroner og man husker Olaf Abrahamsens forslag om å redusere funksjonærenes lønninger ved kontoret i forhold hertil. Det har vært ført forhandlinger den 9 september i år, hvor det var til stede representanter fra Handels- og Kontorfunksjonærene, Bankfunksjonærene og Landsorganisasjonen. Det foreligger også et bilag fra forbundet her om de forskjellige funksjonærer og deres ansiennitet. Sekretariatet har besluttet at saken skal forelegges representantskapet; men uten at det har tatt noget standpunkt. Sekretariatet har fulgt kongressens beslutning med hensyn til funksjonærene. Det er i korthet det som foreligger.

Torbjørn Henriksen: Det var jo dem som stemte mot Abrahamsens forslag og som mente det var uriktig å innføre reduksjoner generelt fra tillitsmennene til funksjonærene. Men det skulde også være oplagt at man ikke kan behandle alle likt her efter en linjal. Det må være adgang til jenknings, så man kan nå frem til en forsvarlig lønn. Spørsmålet om selve lønnsreduksjonen har ikke sekretariatet tatt standpunkt til; men i siste sekretariatsmøte forelå det spørsmål om innførelse av kollektiv avtale for alle funksjonærer i fagorganisasjonen og i overensstemmelse med vedkommende forbund. Det var oppe i sekretariatet og der foreligger det en innstilling; idet såvidt jeg forstår, var enighet om å søke og få en kollektiv avtale og at man så valgte et forhandlingsutvalg for alle de forbund som er enige om å være med på en kollektiv avtale. Jeg vil anbefale at man går med på en slik fremgangsmåte. Jeg håper da at det må lykkes å komme til enighet, slik at representantskapet slipper å skifte sol og vind her.

Konrad Nordahl: I januar måned i år forelå det for sekretariatet anmodning fra Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund om å få reise tariffkrav mot Bygningsarbeiderforbundet for funksjonærene der. Sekretariatet mente at man måtte se på dette under ett. Komitéen var nu kommet så langt at det foreligger et forslag til en avtale som ekspederes til forbundene nu, og forbundene bør slutte sig om en kollektiv avtale. Jeg er enig med Henriksen; men spørsmålet om en slik avtale løser ikke det vi idag står overfor hos oss selv, nemlig å gjennomføre kongressens beslutning.

Ludvik Buland: Overensstemmende med kongressens beslutning er det så vidt jeg forstår ført forhandlinger med Landsorganisasjonens funksjonærer om en reduksjon. Det er ikke noget å si på behandlingsmåten; men skal representantskapet ta standpunkt, må vi ha en oversikt, ha det nødvendige materiale til å bedømme disse ting. Kongressens beslutning gjaldt Landsorganisasjonens kontor. Forbundenes selvstendighet må dog bevares her. Jeg har ikke noget imot å komme frem til en kollektiv avtale; men foreløbig får vi se på Landsorganisasjonens kontor. Under disse omstendigheter må sekretariatet ta standpunkt. Eller vi må få det nødvendige materiale.

I. B. Aase: Da kongressen fattet denne beslutning, var de fleste representanter ubekjent med hvad funksjonærene hadde og i hvilket forhold det stod til andre lignende stillinger. Vi gikk inn for 4 pct. reduksjon for 4000 kroner og derover og 2 pct. reduksjon under 4000 kroner. Men ved forhandlingene med Handels- og kontorfunksjonærenes Forbund, falt dette vekk. Det blev antydnet nødvendigheten av å gå til forhøielse for enkelte. Ut fra dette mener jeg man bør ta formannens uttalelse til etterretning. Kongressens mening var ikke at vi skulde gå foran med lønnsreduksjoner. Derimot mener jeg at man bør gi sin tilslutning til det som nu foreligger til en kollektiv avtale og som Landsorganisasjonens funksjonærer da må komme inn under. Jeg vil foreslå at man tar formannens uttalelse til etterretning og at man er enig i en kollektiv avtale.

Elias Volan: Kongressens vedtak er ikke noget bestemt pålegg om å foreta reduksjon; men å opta forhandlinger med funksjonærene. Derimot var det mere i det Henriksen var inne på her. Det vilde være inkonsekvent av Landsorganisasjonen eller fagorganisasjonen som sådan å innta det standpunkt at man ikke vil ha kollektiv avtale. Det skulde være naturlig for oss å få avtale med funksjonærene. Med hensyn til Landsorganisasjonen, så har man jo en del nybegynnere som ikke til alle tider kan stå på samme lønnsnivå. Jeg vil slutte mig til Henriksen.

Konrad Nordahl: Man hadde ikke nogen oversikt sa Buland. Vi har innhentet opgaver fra forbundene, og det viser sig at når det gjelder Landsorganisasjonens kontorpersonale, så ligger deres lønninger høiere enn i forbundene.

Kristoffer Jakobsen: Det er bra at man holder sig til det skrevne ord; det er ikke alltid man gjør det. Når det derfor er så, må det ligge noget bak. Hvad er skjedd siden kongressen? Jo, leveomkostningene er gått op med 3 point. Fordi om vi har kuttet av en lønn på 8000 kroner, så kan vi ikke derfor kutte av på f. eks. 2000 kroner. Jeg er mest tilbøielig til å foreslå en midlertidig ordning til næste fagkongress, så får den ta endelig stilling.

Streik blev nu satt.

A. E. Gundersen: Abrahamsen sa på kongressen at han ikke hadde rede på hvor mange som var ansatt ved Landsorganisasjonens kontor; heller ikke viste han hvor mange revisorer det var. Han trodde det bare var Graver. Han erkjente sin feiltagelse etterpå; men det som var vedtatt var vedtatt. Det burde være et forhold til stede her. Det

er ikke riktig at formannen i revisjonen skal ha 100 kroner mindre. Jeg vil foreslå at det henstilles til sekretariatet å opta forhandlinger med Graver og de øvrige revisorer. Man må få en ordning.

Karl Tømmeraas: Diskusjonen har til overflod bevist at hverken fagkongressen eller forbundenes landsmøter er de rette til å bestemme over disse lønnsforhold. Vi må derfor drøfte dette inngående og få en ordning, slik at ikke antipati og sympati blir det avgjørende. Vi bør få en institusjon som avgjør både tillitsmennenes og funksjonærenes lønninger. Man må finne frem til en norm, så man kan lønne både etter dyktighet og ansiennitet. Kongressen har sagt at tillitsmennenes lønninger skal nedsettes og så kommer dette med funksjonærene. Hvis ikke representantskapet følger kongressens beslutning overfor funksjonærene, så må tillitsmennene få igjen sitt nedslag. Men vi bør finne frem til en ordning, så ikke tilfældighetene blir det avgjørende. Nu taler man om Graver. Han behøver ikke gå til Gundersen; men til Henriksen i Kommuneforbundet og få ham til å tale om sine lønnsforhold.

Torbjørn Henriksen: Mange ting tyder på, når vi først er inne på dette, at vi må få en ordning. Det er funksjonærer, kasserersker o. s. v. som ligger op til de valgte tillitsmenns lønninger. Derfor er det meget som tilsier at man burde se på disse ting i sin helhet. Mitt forslag innebærer ikke det at forbundene skal komme inn under den ordning Landsorganisasjonen får; men jeg vilde anse det formålstjenlig å komme frem til en kollektiv avtale. Men forbundene får selv avgjøre om de vil slutte sig til det.

Hans Eriksen: Jeg for min del blev forbauset da denne sak blev forelagt representantskapet. Jeg hadde ventet at man hadde ordnet dette med personalet og vedkommende organisasjon uten å få det frem her. Og da hadde jeg ventet, hvad man forsåvidt har vært inne på, at man fant frem til hvad de forskjellige hadde og at man fikk en felles ordning. Det bør være et forhold til stede her, og man skulde kunne finne frem til en rettferdig ordning. Jeg vil anbefale at man tar op spørsmålet om en kollektiv avtale for alle funksjonærer, iallfall at man får fastsatt en minstelønn og at man så på den enkeltes dyktighet.

Heldén: Her foreligger spørsmålet om effektueringen av kongressens beslutning, og jeg forstår den kattedpine sekretariatet er kommet i. Men vi kan ikke her slå inn på en linje som gir arbeidsgiverne kort på hånden. Det er riktigst her å ta saken til etterretning, som Aase foreslår. Jeg er også enig i Henriksens forslag. Vi har nu hørt argumentene om de forskjellige forhold som det er rundt i forbundene.

Ludvik Buland: Jeg er enig i at kongressens beslutning ikke inneholder noget pålegg om lønnsreduksjon, men optagelse av forhandlinger og da under ansvar for organisasjonen. De forhandlere som har vært med burde ha sagt sitt standpunkt om de lønninger som er. Jeg kan ikke være med på optagelse av forhandlinger med funksjonærene som innebærer lønnsreduksjoner. Jeg føler mig ikke forpliktet til å overføre en urettferdighet mot Landsorganisasjonens funksjonærer til forbundenes funksjonærer. Jeg vil anbefale å stemme for Gundersens forslag og at sekretariatet på grunnlag herav trakk sitt forslag tilbake.

Erling Kiil: Det som foreligger her er fagkongressens beslutning om optagele av forhandlinger med funksjonærene om lønnsreduksjoner. Det er gjort, og funksjonærene har ikke kunnet gå med på det. Videre foreligger uttalelse om at lønningene ikke er i uoverensstemmelse med lignende stillingers lønn andre steder, og videre foreligger spørsmålet om opprettelse av en kollektiv avtale. Det er det som foreligger her.

Hindahl: Gundersens forslag må oversendes sekretariatet.

Christian Henriksen: Jeg synes det er merkelig at man ikke refererer det forslag som er vedtatt i sekretariatet med hensyn til kollektiv avtale.

Hindahl: Spørsmålet med hensyn til Landsorganisasjonens funksjonærs stilling er en sak for sig.

Kristian Hansen: Jeg ser på det slik at funksjonærenes forhold er her en sak for sig. Skal revisjonschefens lønn optas til revisjon, så må også tillitsmennenes lønn optas. Men det går ikke an så like etter kongressen. Det er første gang funksjonærenes lønninger bringes inn for representantskapet. Det vil være riktig for ettertiden å få det inn i et annet spor også når det gjelder tillitsmennene. Representantskapet bør avvise Gundersens forslag.

A. E. Gundersen: Det var tillitsmennenes og revisorenes lønninger.

Hindahl: Personlig er jeg enig i Hansens argumentasjon.

Voting: Enstemmig blev formannens redegjørelse med hensyn til Landsorganisasjonens funksjonærer tatt til etterretning. — Forslaget om kollektiv avtale blev vedtatt mot 1 stemme. — A. E. Gundersens forslag blev oversendt sekretariatet.

Representasjonen til Genève og reise og dietgodtgjørelse.

Olav Hindahl: I anledning bemerkningen til regnskapet om representasjonen til Genève, så gjelder den 1934 og ikke den reise Torbjørn Henriksen og jeg hadde i år til Genève. Med hensyn til spørsmålet om diét for rådgiverne til Genève så hadde de ifjor samme satser som Statens representanter; men i år har sekretariatet fulgt kongressens beslutning. Det har imidlertid vært drøftet i sekretariatet og det foreslår at Landsorganisasjonens representanter til Genève får samme diét og reisegodtgjørelse som Statens representanter. Sekretariatet foreslår 50 sveitsiske francs.

Johan Nygaard: Dette har vært oppe i revisjonsutvalget og det blev forelagt på en slik måte at revisjonsutvalget på forhånd skulde gi tillatelse til å omgå det av kongressen vedtatte. Jeg sa fra at jeg ikke på forhånd kunde være med på å opheve en kongressbeslutning; men dermed vilde jeg ikke si noget om hvordan jeg vilde stille mig i representantskapet. Hvorvidt man ikke skulde kunne klare sig med 30 gullkroner i Genève har jeg ingen rede på. Jeg har vært til stede på internasjonale kongresser i næringsmiddelindustrien, hvor jeg har hatt 10—15 kroner mindre enn de andre; men jeg har ikke derfor kommet tilbake til mitt forbund og krevd mere. Jeg kan ikke forstå at man skal ha to slags utenlandsdiéter — en for Genève og en for alle de øvrige land. Er 30 gullkroner for lite, så får man forhøje det.

A. E. Gundersen: Representantene fra Sverige og Danmark hadde de samme satser som Statens representanter. Da formannen meddelte mig det, sa jeg at jeg vilde gå med på det. Jeg synes ikke vi behøver å skille oss ut her. Det var valgkomitéens formann på kongressen, som var så sterkt inne på reduksjon for utenlandssatsene. Jeg var imot det. Jeg vil anbefale at man ikke foretar nogen klassifisering her.

Konrad Nordahl: Det er riktig at jeg foreslo nedsettelse fra 40 til 30 papirkroner og ut fra min erfaring mente jeg man skulde klare sig med det. Men jeg tenkte ikke dengang på representasjonen til Genève. Hadde jeg gjort det så vilde jeg ha anbefalt samme sats som for Statens representanter. Jeg har derfor vært med på sekretariatets forslag.

Nic. Næss: Jeg vil anbefale at man betaler likt i disse tilfelle. Jeg har vært i Genève og det er den kostbareste by jeg hittil har vært i. Man har også vært nødt til å skaffe sig assistanse; det er utgifter som følger med.

Voting: Sekretariatets forslag blev vedtatt mot 5 stemmer.

Johan Nygaard: Jeg går ut fra at det gjelder alle tilfelle hvor representanter sendes til Genève, og ikke bare hvor staten sender representanter.

Hindahl: Det gjelder Arbeidsbyråets møter.

Karl Tømmeraas: Jeg vil forespørre om det ikke vilde være riktig å velge en dirigent, når formannen så ofte må delta i diskusjonen som han gjør.

Hindahl: Jeg synes ikke det foreløbig skulde være nødvendig iallfall.

Ingen flere ytret sig hertil og man gikk videre i dagsordenen.

Punkt 3: Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser.

Neste sak var dagsordenens punkt 3: *Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser.*

Sekretariatets innstilling var følgende:

På siste fagkongress, som blev holdt i tiden 25 november til 7 desember 1934, blev det i det internasjonale spørsmål gjort følgende vedtak:

I anledning de internasjonale faglige spørsmål vil kongressen uttale:

De organiserte arbeidere verden over er besjelet av ønsket om å overvinne splittelsen og nå frem til en organisatorisk samling. Som stillingen for tiden ligger an er det også en livsbetingelse for den internasjonale arbeiderbevegelse å nå frem til en slik samling.

Kongressen oppfordrer det kommende sekretariat til å sette sig i forbindelse med internasjonale for å bringe på det rene mulighetene for internasjonal faglig samling. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på sin side er rede til å yde enhver bistand som måtte ønskes for å fremme dette formål.

Faglig samling vil også skape grunnlag for *politisk* samling, slik

at arbeiderklassen kan stå på felles linje i kampen mot reaksjon og fascisme og for sine dagsinteresser og sine mål.

Landsorganisasjonen har på de siste kongresser gitt uttrykk for at den ønsker å medvirke til en slik organisatorisk samling på klassekampens grunn. I flukt med disse beslutninger gir kongressen sekretariatet i oppdrag å støtte et hvert initiativ som har til hensikt å hitføre faglig samling.

Under henvisning til denne opfatning beslutter kongressen:

Sekretariatet bemyndiges til så snart situasjonen er mere avklaret — om mulig i løpet av 1935 — å foreta uravstemning om de internasjonale forbindelser. Sekretariatets innstilling skal ledsages av en utredning om de internasjonale organisasjonsforhold.

Vedlagt følger som bilag den korrespondanse som er ført mellom Landsorganisasjonens sekretariat og Den Røde faglige Internasjonales sentralråd.

Enn videre den henstilling som blev rettet til Den Internasjonale Faglige Central på representantskapsmøtet i mai 1935 ved formannen i den norske Landsorganisasjon og beslutninger på representantskapsmøtet i Weymouth — England — ifjor, og på representantskapsmøtet i København 1935.

Som det fremgår av den korrespondanse som er ført, har det ikke vært mulig å nå frem til et positivt resultat.

De linjer våre fagkongresser har trukket op for det faglige samlingsarbeide har vært klare og tydelige. Det skulde ha til opgave å få istand *organisatorisk* samling på klassekampens grunn. Sekretariatet måtte derfor bringe på det rene om Den røde faglige Internasjonale var enig i et slikt samlingsgrunnlag før det kunde ha nogen hensikt å holde en konferanse som foreslått av russerne. Imidlertid trer de midt under denne skriftveksling i direkte forbindelse med Den internasjonale faglige Central. De anmoder senere om vår organisasjons støtte for å få gjenoprettet den faglige enhet. Sekretariatet erklærer sig beredt til å yde sin bistand, men under den uttrykkelige forutsetning at det gjelder organisatorisk samling og ikke enhetsfront, slik at Faginternasjonalen bygges på en landsorganisasjon i hvert land.

Sekretariatet har underrettet den internasjonale faglige Central om den korrespondanse som er ført med Den røde faglige Internasjonale. Det er rettet henvendelse til Den internasjonale faglige Centrals styre, både skriftlig og fra rådsmøtet i København, om å medvirke til samling av verdens fagorganiserte arbeidere.

Så vidt vites er det ennå ikke optatt forhandlinger mellom de to internasjonaler om samling eller samarbeide. Men samlingen er allikevel på marsj. Den kommunistiske fagorganisasjon i Frankrike har etter langvarige forhandlinger med den gamle landsorganisasjon faktisk besluttet å gjeninntre i denne. Dermed er den faglige splittelse i Frankrike i det vesentlige bragt til ophør. Denne samling er utvilsomt kommet istand i samforståelse med Den internasjonale faglige Centrals styre. Landsorganisasjonen opprettholder jo også sitt medlemskap i Internasjonalen.

Denne utvikling i Frankrike er av internasjonal interesse og be-

tydning. Den innebærer at de kommunistiske særorganisasjoner også i de øvrige land i Vest-Europa vil bli likvidert og sammensluttet med de regulære faglige organisasjoner. Ved denne samling i de enkelte land er det skapt grunnlag for internasjonal samling.

Situasjonens alvor tilsier nu en sterk konsolidering av de krefter arbeiderorganisasjonene råder over. Reaksjonen har i en rekke land trengt arbeiderklassen over på defensiven. I Syd- og Mellem-Europa har fascismen og nazismen tilranet sig makten. All arbeiderbevegelse er knust og folkene er berøvet enhver frihet. Det voldsdiktatur som er opprettet og det barbari som florerer, må virke som en flammende appell på arbeiderne om — over alt hvor de har anledning til det — å samle sig til arbeide og kamp. Vi står også overfor en overhengende krigsfare som truer vår civilisasjon, vår frihet og vår fremtid.

I et slikt kritisk og historisk øieblikk vil det være ansvarsløst å hefte sig ved de gamle stridigheter som har ført til splittelse og svekkelse. Nu er det alt overskyggende spørsmål å nå frem til samling og en felles kampstilling.

Slik som stillingen ligger an, særlig efter det som nu er skjedd i Frankrike, må samlingen foregå omkring de eldre og regulære organisasjoner — internasjonalt som nasjonalt. Derfor melder spørsmålet sig om vår Landsorganisasjons inntreden i Den internasjonale faglige Central. Sekretariatet finner det uforsvarlig å bli stående utenfor den internasjonale organisasjon i disse tider. Forbundene har sine internasjonale forbindelser i orden. Situasjonen er avklaret og organisasjonsforholdene forenklet. Da må også fellesorganisasjonen treffe sitt valg. Sekretariatet foreslår derfor at Landsorganisasjonen fra nyttår innmeldes i Den internasjonale faglige Central. Innmeldelsen skjer på grunnlag av de prinsipper og retningslinjer våre kongresser har fastslått for det faglige arbeide og enn videre med det bestemte oppdrag å bidra til samling av alle de faglige organisasjoner som står på klassekampens grunn. Det er en opgave som nu lettere kan fremmes *innenfor* enn utenfor Internasjonalen.

Under henvisning til ovenstående og kongressvedtaket utsendes spørsmålet om våre internasjonale forbindelser til uravstemning. Denne foregår i november og desember i år. Dog må avstemningen foregå så tidlig at resultatet kan være sekretariatet i hende innen årets utgang.

Sekretariatet innstilte enstemmig:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon innmeldes i Den internasjonale faglige Central fra 1 januar 1936.

Videre forelå dokumentasjon av sekretariatets korrespondanse om internasjonal samling.

Ingen av representantskapets medlemmer forlangte ordet.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 4 stemmer.

Olav Hindahl: Vi må være glad over endelig å være kommet så langt i denne viktige sak og vi får håpe at vi nu også får et heldig utfall av denne sak til slutt.

Beretning om de to internasjonalers aksjon mot krigen

Under samme punkt på dagsorden var opsatt beretning ved *Lars Evensen* om de to internasjonalers aksjon mot krigen — Den internasjonale faglige Central og Den socialistiske Arbeiderinternasjonale.

Lars Evensen: Den konferanse som blev holdt i Genève i september hadde sitt utspring i Den internasjonale Transportfederasjons møte i København noen tid forut. Den var litt hurtig innkalt denne konferanse og var derfor også noget preget derav. Det møtte 52 representanter fra 12 land, representerende de forskjelligste land i Vest-Europa. Dessuten representanter fra de socialdemokratiske partier i Internasjonalen og de to internasjonalers eksekutiver. Hiks innledet og gikk sterkt inn for ved alle midler å søke og oprettholde freden, og han avgav erklæring om at den engelske Landsorganisasjon hadde understreket å gå inn for alle sanksjoner mot krigen. Johoux uttalte det samme. Det blev vedtatt en resolusjon som blev oversendt presidenten for rådet som behandlet det etiopiske spørsmål. Resolusjonen gikk ut på:

Den faglige Internasjonale og Den socialistiske Arbeiderinternasjonale, samlet til ekstraordinær konferanse i Genève 6 september, bekrefter de to internasjonalers ubøielige vilje til å arbeide for fredens sak og fordømmer det fascistiske Italias holdning overfor Etiopia. Under henvisning til den foreliggende situasjon retter konferansen i millioner av arbeideres navn en inntrengende opfordring til Folkeforbundet om å gjøre sin plikt og sikre freden og rettens seier over makt. Den overordentlige fare for krig viser hvad som er Folkeforbundets opgave og gjør det påkrevet at man gjør bruk av hele forbundspakten, innbefattet sanksjonsbestemmelsene. De to internasjonaler er klar over sine plikter overfor fredens sak, og er parat til å gjennomføre dem helt og fullt, og tilsier Folkeforbundet hel og full støtte fra de arbeidere, både kvinner og menn, som de representerer, til ethvert skritt forbundet måtte ta til effektiv anvendelse av alle nødvendige sanksjoner overfor fredsbryteren.

Denne resolusjon, som blev enstemmig vedtatt, blev som nevnt oversendt rådet som blev gjort bekjent med saken. Det blev samtidig fra de enkelte lands arbeiderrepresentanter gjort henvendelse til sine lands representanter i Genève for å orientere disse. Næss og jeg orienterte da Koht og Maseng; den siste er som bekjent fast akkreditert i Genève. Man drøftet videre de forholdsregler som skulde tas mot krigen. Her reiste Fimmen det problem om de øvrige arbeidere vilde understøtte en aksjon fra transportarbeiderne. Han mente at transportarbeiderne vilde opta en slik aksjon mot forsendelse av krigsmateriell; men at da måtte også de øvrige arbeidere slutte sig op om det. Vi hadde intet mandat til der å innta standpunkt. Det blev så av hollenderne straks foreslått avholdt en ny konferanse efter at man hadde innhentet sine organisasjoners standpunkt. Det blev imidlertid vedtatt at den antikrigskomité som var nedsatt skulde følge utviklingen. Det blev videre vedtatt et kommuniqué, som er avtrykt i «Meddelelsesbladet» hvor jeg vil referere konklusjonen:

Eksekutivkomitéene har drøftet de forskjellige praktiske sider ved de problemer som nu foreligger. Efter en inngående diskusjon, hvori

deltok en rekke representanter både fra den politiske og faglige internasjonale, blev det enstemmig besluttet at den samarbeidskomité imot krigen som er nedsatt skal fortsette som fast komité med den opgave å følge utviklingen og med bemyndigelse til å innkalle eksekutivkomitéen for de to internasjonaler på ny så snart som det ansees nødvendig. Den faste samarbeidskomité i forbindelse med internasjonals sekretærer fikk fullmakt til øieblikkelig å sette sig i forbindelse med alle de tilsluttede politiske og faglige organisasjoner for på ny å drøfte konkret alle de foranstaltninger som må tas for å

1. *effektivt å øve det sterkeste mulige påtrykk på Folkeforbundet og regjeringene i de enkelte land for at alle forbundspaktens bestemmelser skal kunne gjennomføres helt og fullt;*
2. *reise folkeopinionen i hele verden og forberede den til handling overfor fredsbryteren;*
3. *forberede de foranstaltninger som den ekstraordinære konferanse av internasjonales eksekutivkomité og representanter for de tilsluttede organisasjoner måtte beslutte og som unsees nødvendig for å møte de eventualiteter som kan melde sig.*

Internasjonales oprop.

Den internasjonale faglige Central og Socialistisk Arbeider-Internasjonale har med den største bekymring konstatert den stadig økende fare for krigsutbrudd, og at forsøkene på ad fredelig vei å bilegge konflikten mellom Italia og Etiopia har vært resultatløse. De to Internasjonaler hever derfor sterkt sin advarende røst og peker særlig på de uoverskuelige følger og konsekvenser denne krig vil ha.

Verdensfreden og særlig Europas fred er et hele. Det vilde være utålelig, hvis Folkeforbundet, som nylig sterkt har fordømt ensidig brudd på overenskomstene, tillot det fascistiske Italia å gjøre åpent brudd på overenskomstene og på Folkeforbundets egne lover. Det vilde være utålelig, dersom Folkeforbundet på samme tid som det gjennom en kommisjon undersøker de forholdsregler som kan anvendes i tilfelle av ensidig brudd på overenskomstene, ikke anvendte de i folkeforbundspakten inneholdte forholdsregler overfor angriperen, Italia.

Dersom Folkeforbundet i dette tilfelle, hvor rett og urett er så innlysende, svikter ved ikke å anvende de i paktens foreskrevne forholdsregler overfor fredsbryteren, kan det gi Folkeforbundets anseelse som allerede er sterkt svekket, det siste støt og ødelegge grunnlaget for det kollektive fredssystem.

Angriperens visshet om, at alle de i folkeforbundspakten foreskrevne straffemetoder vil bli anvendt imot ham, er den sterkeste fredsgaranti.

De to internasjonaler stempler kraftig alle dem som ikke har gjort alt for å forhindre en utbrytende krig, som medskyldige i denne. Det er en direkte hjelp til angriperen, når stater som er medlemmer av Folkeforbundet, forsyner det fascistiske Italia med alt, hvad som kreves for å føre krig, men stopper levering av våben og krigsmateriell til det truede Etiopia, som derved forhindres i å forsvare landet.

De to internasjonaler opfordrer hele verden til en enstemmig protest imot den italienske fascisme som er i ferd med å bryte freden. De appellerer til arbeiderbevegelsens organisasjoner, til alle tilhengere av frihet og demokrati om

å gjøre sin innflytelse gjeldende overfor alle lands regjeringer og å anvende alle tenkelige forholdsregler og aksjoner for å opnå en fredelig løsning av konflikten.

*Den internasjonale faglige Central og
Socialistisk Arbeider-Internasjonale.*

Det var konklusjonen som skulde tjene som rettesnor for anti-krigskomitéen. De to internasjonalers formenn og sekretærer er medl. av komitéen. Vi får da avvente denne komité's arbeide, og jeg vil anse det riktig at representantskapet bemyndiger sekretariatet til å fortsette arbeidet som her er begynt. Det internasjonale utvalg foreslår her:

«Representantskapet gir sin tilslutning til de vedtak som blev fattet på den internasjonale antikrigskonferanse i Genève 6 september 1935, innkalt av Den internasjonale faglige Central og Den socialistiske Arbeiderinternasjonale. Representantskapet bemyndiger sekretariatet til i samråd med forbundene å støtte de videre tiltak som måtte tas av de to arbeiderinternasjonaler for å gjennomføre vedtakene på konferansen i Genève.»

Karl Tømmerraas: Et spørsmål: Skal det bli bare med vedtak og beslutninger? Jeg hadde sannelig ventet en noget mer konkret beslutning. Når representantskapet er samlet, så var det ikke av veien å drøfte dette spørsmål noget nærmere, slik at ikke organisasjonen kommer i samme stilling som i 1914. Kan den norske Landsorganisasjon gripe inn i disse spørsmål? Står den beredt til for transportarbeidernes vedkommende her hjemme å kunne hindre forsendelse av krigsmateriell?

Martin Tranmæl: Det er riktig at det spørsmål er reist. Det er ikke så konkret det som blev besluttet i Genève. Men det var jo godt at konferansen kom i stand. Etter forslag av Forslund i Svensk Jernbaneforbund. Spørsmålet er om å gå med på sakens økonomiske side. Det ser ut til å bryte løs et nytt uvær. I Sverige har de allerede begynt å behandle saken, og det ser ut til at de tar konsekvensen av stillingen. Jeg går også ut fra at når det nu skal holdes en nordisk konferanse i oktober i Helsingfors, at man må kunne behandle det der. Vi står her overfor spørsmålet boikott, og det som det i første rekke gjelder om er Italia. Det er det som må rammes i første rekke, ikke Etiopia. Da blir det ikke bare spørsmål om transportarbeiderne og sjømennene, men også om en rekke andre arbeidere. Kravet må derfor gjelde alle og ikke bare transportarbeiderne. Det er derfor riktig at representantskapet går med på denne beslutning, og det må settes alt inn på denne sak.

Hans Fladeby: Det er riktig at initiativet kom fra I. T. F. og etter forslag av Forslund i Sverige. Saken blev drøftet i seksjonsmøte av havnearbeidere, og det blev meddelt fra de skandinaviske land, bl. a. fra oss, at vi ikke lenger var så frie på grunn av boikottloven og hovedavtalen. Vi står jo overfor det at vi ikke kan nekte å losse eller laste krigsmateriell. Vi kommer iallfall inn under boikottloven. Dette gjorde vi Fimmen opmerksom på, og jeg gjorde videre også opmerksom på Jernbaneforbundet, at det lå vanskelig an for disse å kunne foreta noget. For Sveriges vedkommende svarte de at de var glade over å stå

så friere; men det var vel ikke så meget det egentlig lå deri. I Danmark står de i samme stilling som oss. Men vi var selvsagt enig i at vi måtte gjøre alt for å stanse op for Italias krigsrummel. For øvrig vil jeg si at det er som Tranmæl sier. Man kan ikke gjøre som tidligere, da man bare kjørte tingene ned på bryggen og så overlot resten til transportarbeiderne. Vi må gjøre alt mulig for å stanse krigen; men jeg er stygt bange for at vi holder på å snakke og snakke så lenge at det blir for sent.

Karl Tømmerraas: Det er jo utmerket alt det vi allerede har hørt; men det er lite positivt. Skal det være noget tak i dette, så må de nordiske land gå sammen og Landsorganisasjonen må utsende en erklæring om at ingen må befatte sig med krigsmateriell og forsendelse derav. På tross av at organisasjonen er vokset i indre styrke, så er det vel så at vi ikke er kommet lengere i tidsrummet 1914—1935 enn vi var før 1914. Jeg vilde gjerne høre om sekretariatet hadde drøftet disse ting nærmere.

Øystein Martinsen: Den socialistiske Internasjonale drøftet også inngående før 1914 spørsmålet om generalstreik, og det blev også vedtatt at man skulde ha internasjonal kongress hvis krigs-faren blev truende; men den kongress blev det aldri noget av. Nu er vi igjen oppe i lignende forhold. Spørsmålet er hvordan man skal makte å forhindre krigen. Fladeby nevnte at man er pliktig til å lage krigsmateriell og også forsende det til bruk et eller annet sted i verden. Men så lovlydige kan man ikke være. Vi har sett i avisene at de svarte i Afrika har nektet å transportere for Italia. Jeg mener det er riktig at vi må finansiere den gruppe som kan føre aksjonene. Det vil jo også være følelig for dem som produserer krigsmateriell at det ikke kommer avsted. Det kunde være ønskelig at man fra Landsorganisasjonen sa at man vilde være med på å understøtte dem som gikk til aksjoner mot krigen. Mener man noget med dette, så må også noget gjøres. Men man ser passiviteten her i salen. Man er optatt med sine egne diskusjoner. Kan transportarbeiderne og sjømennene utføre noget her; skal vi ikke da understøtte det? For å komme til et positivt resultat må sekretariatet gi det svar at det vil være med å støtte op om aksjonene.

Olav Hindahl foreslo strek.

Karl Tømmerraas: Saken er så viktig at vi må drøfte dette inngående. Arbeiderne ved Herøya og Rjukan har besluttet å nedlegge arbeidet, hvis industrien onlegges til krigsindustri.

Strek blev vedtatt.

Nils Hansen: Jeg er enig i det formannen sa til Tømmerraas at saken var lite forberedt. Jeg hadde ventet at sekretariatet hadde inn tatt en positiv stilling. Vi vet hvad saken gjelder; men vi skulde idag ha kunnet ta et ordentlig standpunkt. Vi må først være klar over hvad vi kan gjøre i denne sak. Det har man ikke undersøkt, og derfor står man hvor man står. Boikottloven er også nevnt her, og skal man vente til den er ophevet, så blir det forsant. Under den agitasjonsmåned som nu skal igangsettes må også denne sak nevnes, slik at massenes interesser blir vakt om dette. Det er mange som venter et myndig ord fra Landsorganisasjonen nu.

Christian Henriksen: Det er vel ingen divergens her om man vil være med å søke og hindre krigen; men vi er vel heller ikke blind for hvor små vi er her. Vi skal selvsagt ikke undervurdere vår stilling; men vi må i første rekke se å støtte oss til de andre. Vi husker den boikott vi forsøkte mot Tyskland og resultatet av den. Forholdet er jo at Tyskland ikke er med i Folkeforbundet og det samme er snart tilfelle med Italia. Vi skal vær klar over at en rekke av de varer som sendes til Tyskland vil havne i Italia. Det første vi bør gjøre nu er at sekretariatet snarest innkaller forbundenes styremedlemmer for å høre hvad det kan gjøres av de forskjellige forbund.

Lars Evensen: Nils Hansen mente man skulde ha et mer konkret forslag og detaljert fremlagt hvordan man skulde legge an. Var vi alene i verden var stillingen klar. Det gjelder en krig langt utenfor vårt maktområde. Vi har sagt fra at vi er beredt til å støtte de store lands arbeiderklasser i deres aksjon; de land som her i første rekke kan øve innflytelse. Det er disse ting vi må rådføre oss med forbundene om, så vi er godt forberedt når vi kommer til neste konferanse. Denne aksjon kan ikke føres etter vanlige pasifistiske linjer.

Sigurd Forbord: Når det gjelder dette spørsmål, så er kanskje vi en av de organisasjoner som det først blir tale om. I første rekke sjøfolkene, men også oss. Når det gjelder transport av krigsmateriell, så er ikke det det verste. Utførelse av krigsmateriell til de krigførende land er forbudt i Folkeforbundet; men det kan gjelde omlasting til andre land. Som Italia har stilt sig, så er jeg ikke så sikker på at det er så mange som vil sende krigsmateriell dertil. Når det derimot gjelder Etiopia er jeg sannelig ikke så sikker på om det er riktig å stanse forsendelsen av krigsmateriell til dem. Det gjelder her først og fremst Italia. Det som har mest for sig i denne sak er å få en kraftig boikott i sin almindelighet overfor Italia.

Anders Birkeland: Vi har fra I. T. F. fått rapport om møtet i Genève og forspørsel om hvad vi kan gjøre. Vi skal ha landsmøte til uken og der vil vi også vedta beslutning; men hvordan dette arbeide skal legges an kan man ikke si. Det skulde falle av sig selv.

Voting: Det internasjonale utvalgs innstilling blev enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet torsdag 19 september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Møtet blev først satt kl. 10½, da sekretariatet forut hadde hatt et møte som strakk sig frem til denne tid.

Protokollen fra gårldagens eftermiddagsmøte blev referert og godkjent uten bemerkninger.

Olav Hindahl: Vi skal idag først behandle et konverteringsspmål med hensyn til D. N. A.s økonomi. Det sekretariatet har hatt møte

om idagmorges var spørsmålet om en garanti på 50 000 kroner til Bergens Arbeiderparti.

Oscar Torp: Jeg har tidligere redegjort for representantskapet om at forandringene og utvidelsen av D. N. A.s foretagender i Folke-teatret kom på 1.2 millioner kroner. Representantskapet besluttet å garantere for halvparten av lånet. Vi måtte for den annen halvpart ordne oss med kortsiktige aksepter. Vi hadde tilbud fra en-privatbank om overtagelse av det hele lån, 1.2 millioner kroner, mot at den fikk alle våre forretninger; D. N. A.s og «Arbeiderbladet»s. Det fant ikke centralstyret var riktig og man godtok ikke tilbudet. Imidlertid kan vi ikke vente med konverteringen av 1.2 millioner kroner. Det var ikke mulig for Arbeidernes Landsbank alene å yde så meget til en kunde. Vi ber ikke idag om garanti; så slemt kan det bli; men vi mener representantskapet må være med på å hjelpe oss, slik at vi kan inngå et engagement av 1.2 millioner kroner. «Arbeiderbladet»s fortjeneste gjennom årene er benyttet til støtte for de utenbys aviser, til maskiner og til teknisk utstyr. Bare en nøktern verdiansettelse av den utenbys presse, så kan vi sette det til 1 million kroner. Saken har vært behandlet av sekretariatet. Når vanskelighetene idag er så store, så skyldes det ikke at inntektene er blitt mindre i våre aviser. Kunde vi sette op et felles regnskap for den samlede presse, så vilde det vise sig at vi hadde ballanse. «Arbeiderbladet» for sitt vedkommende har aldri hatt slike inntekter som nu. På denne side av Akerselven finnes det distrikter hvor vi nu har nogen og nitti pct. av befolkningen. Vi har hatt en utvikling som er rent eventyrlig. Vi gjør også stadig nye landevinninger, også på vestkanten, hvor vi for enkelte strøk har helt op til 37—38 pct. Abonnementet er således gått sterkt op her innenfor byen og også utenbys, og man vil ha sett at vi stadig har opprettet nye ruter. Overfor den sist nevnte utvikling var jeg sterkt betenkt av hensyn til den lokale presse; men det har vist sig at det ikke har skadet denne. Det er naturligvis dem som kan si at man burde tatt det i trappetrin, at man ikke skulde ha gått så sterkt til forandringer med en gang. Det kan være riktig nok. Men jeg vil si at vi måtte frem til en presse som var på topp. Har «Arbeiderbladet» driftsmessig balanse, spurte Landsorganisasjonens revisor mig her igår, og jeg svarte til det at vi har det ikke efter disse 8 måneders drift, men ved neste års slutt vil det vise sig at vi har balanse. Vi har et regnskap på 5—6 mill. kr., og det trenges driftskapital til dette. Sammenlagt i ansvar har vi 2.083 millioner. Vi har som nevnt pleiet forhandlinger om et lån på 1.2 millioner kroner. På kongressen blev det besluttet at kontingenten til partiet skulde forhøies til 10 øre og at den annen 5-øring skulde gå til dekning av et lån for halvparten av de 1.2 millioner. Det vi ber om idag er at representantskapet på forskudd gir garanti for 50 000 kroner. Det tør jo hende at vi kan ordne oss med et lån. Det annet vi ber om er at representantskapet på forhånd gir garanti for 50 000 kroner. Det tør jo hende at lånet ikke går i orden, og da må vi be centralstyret om å henstille til sekretariatet å innkalle representantskapet på ny; for da er stillingen alvorlig.

Olav Hindahl: Økonomiutvalget og sekretariatet har behandlet saken og foreslår:

1. Representantskapet gir sin tilslutning til å frigi den av kongressen i møte 7 desember 1935 vedtatte forhøielse av kontingenten til Det norske Arbeiderpartis presse-, opplysnings- og skolevirksomhet. Det frigitte beløp må bare anvendes til dekning av de økonomiske forpliktelser som partiet har påtatt sig ved de foretatte nyanskaffelser.
2. Av hensyn til partiets økonomiske vanskeligheter gir representantskapet sin tilslutning til at partiet av den kontingent som er nevnt under punkt 1 gis et forskudd på kr. 50 000 — femtitusen.

Det er representantskapets forutsetning at dette beløp inngår i den forannevnte konverteringsplan.

Torp har hevdet at 5-øringen skulde gå direkte til partiet; mens sekretariatet har ment at den skulde brukes til å nedbetale gjelden. Man har funnet at man kan gå med på at partiet får denne 5-øring for å ordne denne konverteringsplan.

A. Bratvold: Det er klart at vi bare har ett å gjøre og det er å gå inn for det som partiets ansvarlige ledelse fremlegger. Men er det nødvendig å arrangere sig slik at man har 3 ganger så stor plass som nødvendig? Når jeg således så Oplysningsforbundets kontorer, kunde jeg ikke forstå annet enn at det var for meget. Er det ikke mulig å spare noget her og der uten å skade avisen?

Oscar Torp: Det er greit at vi må foreta de besparelser som er nødvendig. Det er litt rumslig i de nye lokaler; men jeg tror at Bratvold vil være den første til å innrømme at plassen for Oplysningsforbundet er ikke for stor.

Håkon Lie gav en orientering over Oplysningsforbundets kontorer, forbundets arbeide og mangeartede virksomhet; som enhver ved selvsyn kunde overbevise sig om og at plassen aldeles ikke var for stor.

Emil Torkildsen: Jeg vil gi min støtte til partiets konverteringslån. De eneste steder hvor jeg synes plassen er for liten er i rotasjonen og i Oplysningsforbundet.

Karl Tømmeraas: Det er naturlig når det gjelder så store beløp og man ser det i forbindelse med hvad som tidligere er oplyst, at man blir forbauset. Man må også være opmerksom på at man sier at det gjelder Oslo. Det blir jo her de svake som støtter de sterke. Det er umulig for mig ikke å gå med på det. Spørsmålet er jo om Landsorganisasjonen har økonomisk evne til å holde Ungdomsfylkingen, A. I. F. og andre. Det kan jo hende at Landsorganisasjonen ikke greier en kamp på grunn av det store ansvar man har satt sig i til partiet og de andre. Man må sørge for å passe sig her.

A. Bratvold: Vi er nødt til på en eller annen måte å skaffe midler til veie; men man må se å innskrenke utgiftene mest mulig.

Elias Volan: Det er formodentlig ingen uenighet om å bringe de økonomiske ting i orden. Men arbeiderbevegelsen er nu kommet så langt at det er på tide å søke og komme derhen at D. N. A. og Arbeiderbladet eier de arbeidsredskaper som må til. Hvad vil denne økonomiske disposisjon bety? Jo 50—60 000 kroner i renter. Jeg synes man ved siden

av denne garanti burde henstille til centralstyret og sekretariatet å utarbeide en amortisasjonsplan. Man kan ikke la det gå slik at hele den kontingent kongressen har gitt partiet skal gå til renter. Jeg vil tillate mig å foreslå følgende tillegg: Sekretariatet og centralstyret anmodes om å utarbeide en amortisasjonsplan som gjør det mulig å få det i orden på 5 år. Så må det forelegges et nytt representantskapsmøte og hvis ikke det finner å kunne ta ansvaret, så får det forelegges kongressen.

Oscar Torp: Jeg glemte å opplyse om en viktig ting nemlig at abonnementskontingenten er besluttet forhøiet fra 50 til 60 øre. Vil man vinne makten, må man også ville midlene. Jeg lurer også på hvor vi hadde stått hvis vi ikke hadde hatt en sterk arbeiderpresse. Vi ber ikke om garanti idag; men vi ber om at representantskapet gir tillatelse til at den 5-øring vi fikk blir benyttet til konverteringen.

Hans Eriksen: Jeg er klar over som situasjonen ligger an idag at vi ikke har annet å gjøre enn å gå med på sekretariatets forslag. Men jeg har mine betenkeligheter og det er ikke i overensstemmelse med kongressens beslutning. Når jeg går med på det idag så er det også fordi at hvis ikke konverteringen går i orden så vil vi på ny få dette op igjen.

I. B. Aase: Saken har vært inngående behandlet. Det forhandles nu om en konverteringsplan for å få løsgjelden vekk. Vi kunde ikke da annet gjøre enn å gå med på dette. Her gjelder det ikke nogen utbetaling; men en plasering av den kontingent som kongressen har besluttet til opplysnings- og pressevirksomheten.

Karlsen-Klevfoss: De som i første rekke må bære tingene frem siktighet når det gjelder de økonomiske disposisjoner. Når det gjelder den kontingent som kongressen besluttet så har jeg alltid fremholdt at den skulde benyttes til opplysningsvirksomheten. Det vil da lett kunne bli misnøie over denne anvendelse av kontingenten. Papirarbeiderne har hatt ekstrakontingent i 14 måneder og når de da hører at midlene blir anvendt til arbeiderbevegelsen for øvrig så blir det lett misnøie og de vil gå ut.

Torbjørn Henriksen: De som i første rekke må bære tingene frem er de aktive, både i det politiske og faglige arbeide. Jeg forstår vanskelighetene her for Torp og jeg forstår også at det ikke er nogen vei tilbake. Det er også forståelig at man henstiller om å vise forsiktighet. Jeg er enig i Volans forslag; men det burde ikke fremsettes nu men senere. Det er for tidlig.

Streik blev satt.

Karl Tømmeraas: Mine uttalelser blev unødig optatt av enkelte; men det var ikke min personlige opfatning jeg her fremholdt, men medlemmenes. Jeg yder «Arbeiderbladet» og Oslo-arbeiderne min hennør for deres støtte av arbeideravisene utover. Men man skal være opmerksom på at stillingen utover meget skyldes det at man måtte bygge op helt fra nytt av. De som var med i splittelsen burde ha hatt en ekstrakontingent fordi de var med å bryte ned det som efter meget slit var bygget op.

Omar Gjestebry: Når jeg vil stemme for innstillingen er det ikke

fordi vi er nødt til det eller står i nogen tvangssituasjon. Hvor vilde vi stått idag om vi ikke hadde hatt arbeiderpressen? Det er derfor jeg mener vi må og skal gjøre dette. Det kan være mange som ikke forstår dette samspill rundt på arbeidsplassene, men det må være tillitsmennes plikt å opplyse medlemmene om nødvendigheten av dette.

Lars Evensen: Sterkest er kanskje betenkelighetene her, kommet til uttrykk fra Karlsen Klevfors. Hvis det er opfatningen rundt omkring, er det fare på ferde. Men jeg tror ikke det er så. Jeg har aldri sett at det har vært noen motstand rundt om i fagforeningene når det gjelder å støtte pressevirksomheten. Jeg hadde inntrykk av på Papirindustriarbeiderforbundets landsmøte at papirarbeiderne hadde en ganske annen innstilling enn den Karlsen Klevfors fremholdt her.

Øystein Martinsen: Jeg tror ikke det vil gå lang tid før man vil gi de folk som har fått istand denne store forandring kompliment. De forbund som ikke utfører sine trykkarbeider i Arbeidernes Aktietrykkeri bør se å gå dit og derved støtte trykkeriet. Jeg vil stemme for sekretariatets forslag og for Volans tillegg; men det bør ikke settes noget tidsrum.

Olav Kregnes: Vi må ikke se på dette ut fra distriktshensyn. Det er en landssak og ikke bare for D. N. A. men også for A. F. L. Jeg er enig i innstillingen. Vi må stille oss uavhengig av private banker. Setter vi «Arbeiderbladet» i god stand, så vil det også hjelpe oss andre utover.

Erling Martinsen: Vi bør se å få den ryggrad som er nødvendig og jeg er enig i at man må gjøre noget; men de bør være forsiktig med sine disposisjoner. Vi har gitt D. N. A. hånden og vi må være opmerksom på at det er stor misnøye med de store støtter som her ydes. Partiet bør ikke utarbeide planene på forhånd alene og så komme til L. O. De bør på forhånd konferere med L. O.

Elias Volan: Saken må kunne ordnes slik at planen løses ved hjelp av vår egen bank. Partiet måtte kunne få det i orden sammen med enkelte forbund. Jeg fastholder at det er ingen vanskelighet for organisasjonen idag å ordne det konverteringslån som må til. Den faglige organisasjon har økonomisk evne til å ordne det.

Oscar Torp: Vi har ikke bedt om noget annet enn å få benytte den kontingent som skulde gå til opplysningsvirksomheten. Jeg anbefaler at sekretariatet får bemyndigelse til å nedsette en slik komité som her er nevnt.

Volan (til forretningsorden): Jeg vil etter debatten foreslå at sekretariatet på ny ser på saken og at man tar voteringen i ettermiddag.

Lars Evensen: Kontingentspørsmålet er en ting som må avgjøres nu.

Votering: Sekretariatets forslag blev vedtatt mot 1 stemme.

Konrad Nordahl: Jeg vil foreslå Volans forslag oversendt sekretariatet. Deri ligger ikke at det skal begraves; men snarest optas til behandling.

Votering: Volans forslag blev oversendt sekretariatet.

Garanti til Bergens Arbeiderparti.

Næste sak var sekretariatets innstilling om garanti av 50 000 kroner til Tårnhjørnet i Bergen (Bergens Arbeiderblads nye bygning).

Sekretariatets innstilling var:

Besluttet å forelegge saken for representantskapet med innstilling om at sekretariatet bemyndiges til å yde garantien hvis økonomiutvalget finner at det er økonomisk forsvarlig. — Nic. Næss stemte imot.

Nic. Næss: Jeg mener det er å gå for langt å gi dette. Banken i Bergen har godtatt et lån kausjonert av partiet og partifeller. Her kan man låne med partiet som garantist.

Tranmæl: Det gjelder her en bemyndigelse som økonomiutvalget og sekretariatet må ta endelig standpunkt til.

Sigurd Jensen: Vi får nu to Folkets Hus som konkurrerer med hverandre. Jeg vil stemme mot garanti.

Nils Hansen: Det er feil hvad foregående taler sa. Ingen har søkt å vanskeliggjøre forholdene for Folkets Hus. Selv om man bygget en tredje gård så vilde det ikke bli for meget. Jeg vil anbefale garanti.

Furuskjæg: Det er ikke en eneste fagforening som har meldt sig ut på grunn av «Bergens Arbeiderblad»s bygning. Det er en forretningsgård dette.

Nic. Næss: Jeg er ikke imot garantier til Arbeiderpartiet; men vi behøver ikke gi nogen garanti her, hvor det er nok med D. N. A. Derfor er jeg imot denne bemyndigelse til økonomiutvalget. Efter den foregående sak så er jeg ikke i tvil om at det konverteringslån som der blev behandlet får et annet resultat enn man oprinnelig trodde.

Elias Volan fremmet nu et nytt forslag om konverteringen.

Emil Torkildsen (til forretningsorden): Vi er ferdig med spørsmålet D. N. A. og konverteringen, så den sak må vi ikke ta op nu!

Torbjørn Henriksen: Det er lite hensynsfullt av disse to fra Bergen å komme her og forlange dette. Jeg er ikke så begeistret for alle disse bemyndigelser til sekretariatet. Det var bedre å få avgjørelsen her.

Stræk blev satt.

Erling Kiil: Volans forslag går ut på en blankofullmakt og den kan man ikke gi. Det kan godt være at man må ordne sig på den måte; men det må vi se på ved den videre behandling.

Hans Eriksen vilde stemme for sekretariatets innstilling.

A. E. Gundersen likeledes.

Oscar Torp henstilte til Volan å ta sitt forslag tilbake.

Volan: Jeg kan ta forslaget tilbake når opfatningen er den at lånet optas på beste måte og innenfor arbeiderbevegelsens organer.

Votering: Sekretariatets forslag blev vedtatt mot 9 stemmer.

En avgjørelse av tvistenevnden vedrørende Drammens papirindustri innbringes for representantskapet.

Olav Hindahl: Det er et forhold ved Drammens Papirindustri, hvor tvistenevnden har tatt et standpunkt som Papirindustriarbeiderforbundet er imot.

A. Bratvold: Den avgjørelse som vi fikk i tvistenevnden har ført til at vi må få den inn for representantskapet, da avgjørelsen ikke er i overensstemmelse med kongressens beslutning. Vi har en papirfabrikk

i Drammen, hvor der ved siden av papirfabrikken lages poser. De har stått hos oss. Men så sier Bokbinderforbundet at det er deres folk og derfor skal de 15 piker og 1 mann gå ut av vårt forbund og inn i Bokbinderforbundet. Vi mener at industriforbundsformen som blev valgt og som for vårt vedkommende bl. a. førte til at Jern- og Metallarbeiderforbundet som hadde en egen avdeling ved Borregård papirfabrikker, hvor det er eget mekanisk verksted, blev overført oss må følges. Men så forlanger altså Bokbinderforbundet at disse 15 som står inne på bedriften og arbeider på samme gulv som oss, skal over til dem. Det er klart at hvis det skal forholdes slik så må jern- og metallarbeiderne ved Borregård og også andre ha rett til å gå tilbake til sine tidligere forbund. Det blir organisasjonsoppløsende og jeg forstår ikke tvistenevndens avgjørelse her. Det fører iallfall til oppløsning av papirindustriens organisasjon. Vi har nu fått lønnskalaer for disse, som ligger så nære op til Bokbinderforbundets avtaler som mulig og vi vil selvsagt fortsette å søke og heve disses lønninger.

Lars Evensen: Hvis saken var som Bratvold fremstillet den her vilde jeg være den første til å innrømme riktigheten av at tvistenevndens avgjørelse var feilaktig. Ingen er uenig i at alle arbeidere på én fabrikk når det gjelder papirarbeidere skal stå i Papirindustriarbeiderforbundet. Hvis det var så at vi hadde alle arbeidere — fra råstoffet og frem til ferdigbehandlingen av produktene så vilde det være riktig at de stod i ett forbund. Ved Drammens Papirindustri er det en egen selvstendig posefabrikk. Det er et eget aktieselskap som er utskilt fra selve papirfabrikken. Tvistenevnden sier i sin avgjørelse at det i overgangstiden fortsatt må være et samarbeide. All viderebehandling av papir har Bratvold selv vært enig i — i en skrivelse til Bokbinderforbundet skal tilhøre det forbund og det er det som er tvistenevndens avgjørelse.

Narvesen: Jeg er formann i den fagforening som er ved Drammens Paper Mills og jeg vil si at både Evensen og Bratvold kan ha rett. Drammen Paper Mills har tidligere stått utenfor salgsringen; men etter stadig påtrykk har de gått inn med papirfabrikken, men holdt posefabrikken utenfor. Vi som er der vet at det er Drammen Paper Mills som driver posefabrikken; men for å undgå salgsringen så har de laget et eget aktieselskap av denne. Men det er de samme folk og den samme ledelse ved denne fabrikk. De folk det her gjelder har heller ikke satt noget inn på å komme over i Bokbinderforbundet. — Ved siste tariff-forhandling fremmet vi særkrav for disse for å få dem op som de i Bokbinderforbundet. De har fått 7 øre i tillegg. Jeg vil anbefale at representantskapet omgjør tvistenevndens beslutning. Gjør man ikke det vil vi risikere at andre også vil gå over til sine tidligere forbund.

Karl Tømmerås: Jeg vil si til forbundenes tillitsmenn at nu må de ta rev i seilene, ellers river vi organisasjonen istykker eller oppløser den. Jeg har for min del alltid ment at alle inne på én fabrikk skulde tilhøre samme organisasjon.

O. Sporvind: Det er ikke noget å si på at Evensen forsvarer sitt standpunkt; men han er såpass kar også at han kan omgjøre den, når han forstår det er feil. Kongressen har sagt fra at der hvor hovedmassen av arbeiderne tilhører, skal de andre også være. Disse 12 kvinner er

ikke bare sysselsatt med poser; men også med kreppapir og annet arbeid. Tvistenevnden var jo også nokså svak da; for så vidt jeg har hørt var det bare 3 til stede under denne behandling. Vi er jo nu kommet vekk fra at vi har en lang rekke forbund innen papirindustrien.

Bratvold: Det er ikke nogen selvstendig bedrift. Vi har tidligere sett at flere fabrikker har innregistrert sig på to, tre måter.

Øystein Martinsen: I 1923 kjørte Drammen Paper Mills iveri med å lage poser og det var fordi de andre fabrikker i poser ikke vilde ta papir derfra. Derfor opprettet de sin egen posefabrikk under navn av Drammens Papirindustri. Det eneste som er felles ved disse bedrifter er at det kan være de samme folk som bærer papiret til og fra. Når dette er en selvstendig virksomhet så er det klart at tvistenevndens beslutning er riktig. Hva risikerer arbeiderne ved å komme over til oss? Jo, å få 10 kroner mer i lønn hvis de har vært der i 3 år. Kongressens og representantskapets beslutning er å utnytte de best mulige tariff. Man må være opmerksom på at arbeidsgiverne utnytter denne industri. Man kan ved hjelp av dette uthule alle de overenskomster man ellers har for disse arbeidere. Man har talt om de mekaniske arbeidere ved Borregård; men det kan ikke sammenlignes med dette, da de er med i fremstillingen av papir. Men disse som bearbeider papir og papp hører til oss.

Konrad Nordahl foreslo:

Representantskapet anmoder tvistenevnden om å foreta en bedriftsbefaring for så eventuelt å opta saken til fornyet behandling.

Votering: Nordahls forslag blev enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet torsdag 19 september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Navneoprop blev foretatt.

Punkt 4: Distriktsorganisasjonenes grenseområde.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 4 a: *Distriktsorganisasjonenes grenseområder.*

Fra sekretariatet forelå følgende ad distriktsorganisasjonenes grenseområder:

Landsorganisasjonens kongress i desember 1934 vedtok følgende om dette spørsmål:

«Kongressen godkjenner i prinsippet organisasjonsutvalgets, sekretariatets og samorganisasjonenes landsutvalgs innstilling angående samorganisasjonenes virke- og grenseområde, dog således at avsnittet om samorganisasjonene i Nord-Norge og Namdal utgår, idet kongressen forutsetter at sekretariatet optar spørsmålet til videre bearbeidelse efter at distriktsorganisasjonene har fått adgang til å uttale sig.

De distrikter i Nord-Norge som gjennomfører distriktsorganisasjonsformen, ydes en bevilgning fra Landsorganisasjonen tilstrekkelig stor til å ansette fastlønnet arbeidshjelp ved distriktsorganisasjonens kontor.

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundene å ansette en sekretær for Nord-Norge med det oppdrag å utføre organisasjonsarbeide for Landsorganisasjonen og samtlige forbund. Sekretærens kontor skal være i Tromsø.

Denne ordning for Nord-Norge skal ikke influere på bevilgningene til distriktsorganisasjonene.

II.

Sekretariatet optar forhandlinger med distriktsorganisasjonene sønnenfor Namdal om fastsettelse av deres grenseområder. Opnåes ikke enighet forelegges saken for representantskapet til endelig avgjørelse. I alle distrikter hvor det gjennomføres distriktsorganisasjoner i henhold til sekretariatets eller representantskapets beslutninger, skal distriktsorganisasjonen ydes en bevilgning som er tilstrekkelig til å ansette nødvendig lønnet arbeidshjelp på distriktsorganisasjonens kontor.»

Umiddelbart etter kongressen blev det optatt forhandlinger med en rekke samorganisasjoner om realisasjon av kongressens vedtak. Det foreløbige resultat av organiseringen er:

Drammen og Distrikts faglige Samorganisasjon og Kongsberg og Distrikts faglige Samorganisasjon blev sluttet sammen til Buskerud faglige Distriktsorganisasjon fra 1 juli 1935.

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon og Romerikes faglige Samorganisasjon har ført forhandlinger om sammenslutning og det er besluttet å holde konstituerende møte i Oslo og Akershus faglige Distriktsorganisasjon den 28 september. Samme lag holdes konstituerende møte i Telemark faglige Distriktsorganisasjon hvor sammenslutningen av Skiensfjordens og Øst-Telemarks faglige Samorganisasjoner blir realisert.

Med de øvrige samorganisasjoner sønnenfor Namdal er det ført forhandlinger uten hittil å ha nådd frem til et positivt resultat. Årsmøtene i samorganisasjonene har uttalt sig i tilslutning til kongressens vedtak og truffet bestemmelse om å opta forhandlinger med de samorganisasjoner som de skulde sammensluttet med.

Nordmøre faglige Samorganisasjon danner en undtagelse, idet den har uttalt sig prinsipielt imot enhver omorganisering av denne samorganisasjons virkeområde.

Sekretariatet vil anmode om å få representantskapets godkjennelse for at forhandlingene og omorganiseringen påskyndes på grunnlag av kongressens vedtak om en distriktsorganisasjon i hvert fylke.

Samorganisasjonene i Nord-Norge.

I Nord-Norge er det utvilsomt mange vanskeligheter for å få fastslått grenseinndelingen for distriktsorganisasjonene. Men det har den aller største betydning for organisasjonens videre oppbygning og stabilisering å få organisasjonsarbeidet inn i fastere former. Sekretariatet

er derfor av den opfatning at man allerede nu kan trekke op grensen for en ordning for samorganisasjonen i Namdal, Nordland og Troms fylke, men bør dog stå fritt for en senere revisjon.

Namdal faglige Samorganisasjon.

På årsmøtet i Namdal faglige Samorganisasjon blev følgende vedtatt:

«Årsmøtet gir sin tilslutning til fagkongressens vedtak om overgang til distriktsorganisasjon.

Såfremt de nuværende grenser for Namdal faglige Samorganisasjon ikke opprettholdes vil årsmøtet uttale som sin opfatning at en distriktsorganisasjon bør omfatte den nuværende Namdal faglige Samorganisasjon og distriktet nordover til og med Mosjøen, eventuelt til og med det område som nu omfattes av samorganisasjonen i Mo og Rana. På grunnlag av dette vedtak optas forhandlinger med sekretariatet.»

Sekretariatet godkjente i prinsippet dette og anmodet Namdal faglige Samorganisasjon om å treffe forberedelser til omorganiseringen. Saken blev oversendt til Rana faglige Samorganisasjon til uttalelse. — Samorganisasjonen i Rana uttaler bl. a. følgende: «Idet man henviser til de lange avstander, de dårlige kommunikasjonsmidler, landsdelens geografiske beliggenhet m. v. finner man å må fraråde på det bestemteste å gå over til de større og mere tungvinte distriktsorganisasjoner for Nord-Norges vedkommende.» Det uttales videre: «Under forutsetning av at de øvrige samorganisasjoner i Nordland fylke bifaller distriktsorganisasjonsformen, er det en selvfølge at vi også lojalt bøier oss for sekretariatets beslutning, men ønsker vi å presisere at hvis omlegning absolutt skal skje, ønsker vi helst å bli innlemmet i den samme distriktsorganisasjon som Sulitjelma, altså nordenfor oss, da vi representerer et typisk grubedistrikt og som følge herav har mere felles interesser enn tilfelle med en sammenslutning sydover.»

Namdal faglige Samorganisasjon har under forberedelsen av omorganiseringen forelagt saken for en rekke fagforeninger og fått tilslutning.

Det er sekretariatets opfatning at det er mange grunner som taler for at denne distriktsorganisasjons virkeområde bør omfatte Namdal og Helgelandsdistriktet til og med Svartisen og det område som nu omfattes av samorganisasjonene i Mo i Rana.

Sekretariatet vil anbefale representantskapet å godkjenne denne grenseinndeling.

Nordland fylke.

I Nordland fylke har man 4 samorganisasjoner utenom Mo i Rana, nemlig følgende:

Bodø fagl. Samorganisasjon	.....	med 12 foreninger og 509 medl.
Sulitjelma	—«—	..... « 14 —«— 862 —
Narvik	—«—	..... « 25 —«— 1101 —
Ballangen	—«—	..... « 2 —«— 135 —

53 foreninger og 2607 medl.

(Tysfjord og Glomfjord samorganisasjoner må ansees ophørt.)

Fra Narvik fagl. Samorganisasjon foreligger følgende uttalelser:

«Ut fra de vedtak som fagkongressen i høst gjorde med hensyn til faglige distriktsorganisasjoner vil Narvik faglige Samorganisasjon gå inn for at det opprettes distriktsorganisasjoner. Dog må forutsetningen være at Nordland fylke deles i 2 og at Narvik får sete for det ene distriktskontor. Man vil foreslå at det nordre distrikt kommer til å omfatte: Ofoten, Lødingen, Tysfjord, Hammerøy, Lofoten, Vesterålen og Harstad.»

Fra Melbo og omegns avdeling av N. K. I. F. foreligger søknad om å få danne Lofoten og Vesterålen fagl. Samorganisasjon.

Sekretariatet vil bemerke at Narvik fagl. Samorganisasjon tar med i sitt forslag den nordlige del av Nordland fylke og en del av Troms fylke, bl. a. Harstad, og såvidt vi kan forstå mener de at Nordland fylke skal deles i 2 distriktsorganisasjoner.

Sekretariatet kan på det nuværende tidspunkt ikke anbefale at man går utenom fylkesgrensene.

Det vil fremgå av ovennevnte oversikt at det for tiden er 53 foreninger og 2 607 medlemmer i de 4 samorganisasjoner i Nordland fylke, og skal man få en distriktsorganisasjon med fast sekretær, må det forutsettes at man kan få i stand en sammenslutning av disse 4 samorganisasjoner til en distriktsorganisasjon.

Sekretariatet vil anbefale at man arbeider for en sammenslutning av de 4 samorganisasjoner i Nordland fylke til Nordland faglige Distriktsorganisasjon.

Troms fylke.

Troms fylkes faglige Samorganisasjon har et medlemstall på 1951 i 29 fagforeninger. Årsmøtet i Troms Fylkes fagl. Samorganisasjon fattet sådan beslutning:

«Forutsatt at organisasjonene i Nordland fylke godkjenner den ordning, vedtar årsmøtet å anbefale at samorganisasjonen her blir å omfatte Troms fylke og Vesterålen.»

Sekretariatet kan ikke anbefale at Vesterålen skal tilsluttes Troms Fylkes fagl. Samorganisasjon. Man vil anbefale at denne samorganisasjons område følger fylkesgrensen med adgang til den regulering distriktsorganisasjonene imellem som måtte være nødvendig av rent praktiske grunner.

Finnmark fylke.

Her er nu to samorganisasjoner, Vest-Finnmark faglige Samorganisasjon, Hammerfest, med 10 foreninger og 446 medlemmer og Øst-Finnmark fagl. Samorganisasjon, Kirkenes, med 10 fagforeninger og 303 medlemmer. På det nuværende tidspunkt kan ikke sekretariatet anbefale at det ansettes fast sekretær for dette fylke, selv om man får disse 2 samorganisasjoner sluttet sammen til en distriktsorganisasjon.

Det er sekretariatets opfatning at Landsorganisasjonens Nord-Norges-kontor fortsetter sin agitativsvirksomhet og med utbygning av organisasjonen og søker å danne grunnlaget for en senere omorgani-

sering. Sekretariatet vil derfor anbefale at den nuværende ordning opprettholdes inntil videre.

Lars Evensen: Denne sak var meget inngående behandlet på siste kongress og det skulde være unødvendig å ta nogen prinsipiell debatt, da kongressen har vedtatt retningslinjene og saken har vært utsendt til samorganisasjonene og foreligger her i dagsordenen. Drammen og Distrikts faglige Samorganisasjon og Kongsberg og Distrikts faglige Samorganisasjon er sluttet sammen fra 1 juli i år, og etter lange forhandlinger er også Oslo og Romerike kommet frem til et resultat og hvor man skal ha konstituerende møte i september. Det samme kan man regne med fra Telemark, hvor konstituerende møte skal holdes 28 september i år for Skiensfjordens og Øst-Telemark faglige Samorganisasjoner. Det er de ting som er i orden. Det har videre vært drøftet i Sundmør faglige Distriktsorganisasjon, og der var det enighet herom, men ikke i Molde og Nordmør, som mener det er uriktig å slå de tre samorganisasjoner sammen til én. De mener det er riktig å opprettholde Sundmør med sete i Kristiansund. Vest-Opland gav sin tilslutning til kongressens vedtak. Så har vi Haugesund, hvor vi hadde møte; men det var svært liten stemning for å gå sammen med Stavanger, og det foreligger en skrivelse derfra til representantskapet som går ut på å opprettholde den og utvide den med en bit av hver av de tilstøtende samorganisasjoner. Når det gjelder Østfold, hvor vi idag har 5 samorganisasjoner så har det ikke vært ført nogen direkte forhandlinger; men fra Moss antydes et forslag om å dele det op i 2 samorganisasjoner med Moss som centrum for det indre Østfold. Sekretariatet har når det gjelder samorganisasjonene sønnenfor Namdal, foreslått at man gir bemyndigelse til å fortsette forhandlingene. Når det gjelder Nord-Norge så skulde det spørsmål stå åpent, idet sekretariatet skulde opta saken til drøftelse. Namdal faglige Samorganisasjon behandlet dette, og det er enighet om kongressens vedtak; men de foreslår en betraktelig utvidelse nordover helt op til Svartisen. Dette blev forelagt sekretariatet hvor det i prinsippet fikk sin tilslutning. Namdalen har under forberedelsen av omorganiseringen forelagt saken for en rekke fagforeninger og fått tilslutning. Mo i Rana fraråder denne ordning og fremholder at skal de sluttet til nogen annen samorganisasjon må det være til den som Sulitjelma tilhører. Sekretariatet sier her at man godtar en ordning som av Namdalen foreslått. Så har vi Nordland fylke for øvrig, hvor vi har 4 samorganisasjoner utenom Mo i Rana. Narvik holder på 2 distriktsorganisasjoner og at Narvik får sete for det ene distriktskontor. Det nordre distrikt foreslår de skal omfattes av Ofoten, Lødingen, Tysfjord, Hammerøy, Lofoten, Vesterålen og Harstad. Narvik tar med den nordlige del av Nordland fylke og en del av Troms fylke. Sekretariatet anbefaler at man arbeider for en sammenslutning av de 4 samorganisasjoner til Nordland faglige Distriktsorganisasjon. Så har vi Troms fylke, hvor man vil ha en del av Nordland fylke. Men sekretariatet kan ikke anbefale at Vesterålen tillegges Troms fylkes Distriktsorganisasjon. Det er når det gjelder dette kommet en skrivelse fra Landsorganisasjonens Nordlands-sekretær, Volan. Jeg mener man her bør stille spørsmålet

om grensene åpent til nærmere forhandlinger. Så er det Finnmark fylke, hvor organisasjonen er svak og hvor det er vanskelig å gå til ansettelse av en fastlønnet sekretær. Der foreslår vi at den nuværende ordning beholdes. Der foreslår Volan at Vest-Finnmark faglige Samorganisasjon blir en faglig distriktsorganisasjon med fast sekretær. Jeg mener man må kunne vedta sekretariatets forslag og at man i Nordland stiller saken med hensyn til grensene i bero til senere forhandlinger.

Elias Volan: Det er ikke svært meget å innvende mot sekretariatets innstilling; men jeg tror man gjør galt i ikke allerede nu å fastslå en distriktsorganisasjon for Finnmark. Det er så at de to samorganisasjoner nu har et lavt medlemstall, men forholdet er bl. a. også det der at det fremdeles er flere av foreningene der som ikke er medlemmer av nogen av de to samorganisasjoner. I Finnmark er rundt regnet organisert 1000 fiskearbeidere i tilslutning til Transportarbeiderforbundet, og det er bare et par av disse foreninger som står tilsluttet samorganisasjonen. Det er dessuten store utviklingsmuligheter her. Dessuten har vi ca. 1000 veiarbeidere ved Statens og fylkenes veianlegg og kanskje noget lignende ved kommunene. Det skulde derfor for Vest-Finnmark være god grunn til å ha en distriktsorganisasjon. Man kan si at Landsorganisasjonens Nordlands-sekretær kan utrette noget her, men han har allerede ca. 200 mil. Det vil ikke være mulig å komme over mere enn det som Nordlands-kontoret nu har. Jeg har reist noget over 160 dager; men allikevel er det bare en brøkdel av det som skulde besøkes som jeg er kommet over. Det vil ta år for mig å komme over alle plasser. Jeg trodde derfor at selv om man får disse 4 distriktsorganisasjoner med 4 sekretærer i disse tunge fylker ved siden av Nordlands-kontoret, så vil det allikevel ta tid før man får organisasjonen på fote der som i landet forøvrig. Hertil kommer så opgaven med organiseringen av fiskerne, hvor det blir Landsorganisasjonens opgave å få dem organisert i fylkeslagene. Da har vi et kolossalt agitasjons- og opplysningsfelt. Det vil være riktig straks å ta fatt. Vi regner jo med å få makten i landet. En agitasjon i Nord-Norge vil bidra meget til det, og det er nødvendig å planlegge det nu og kunde kjøre ut i januar—mars. Med hensyn til Troms fylke og grenseområdet så er jeg enig i at det er riktig å legge Vesterålen til den. Troms fylke er ikke så for det; men de er villig til det, og jeg mener det kommunikasjonsmessig er en fordel. I Nord-Norge har man ikke mindre enn 3000 veiarbeidere ansatt i stat og fylker, og et lignende antall har kommunene. Og vi har 5—6000 fiskearbeidere, hvorav bare en brøkdel er organisert hittil. Det er et kolossalt arbeide som der foreligger. Jeg kan slutte mig til Evensens forslag om at man i prinsippet slutter sig til sekretariatets forslag og at grenseområdet drøftes nærmere.

Floritz Gundersen: Sekretariatet har ikke vedtatt noget om den samorganisasjon jeg representerer, nemlig Hønefoss faglige Samorganisasjon. Drammen teller nu 11 000 medlemmer, Hønefoss 4000. Når sekretariatet ikke har medtatt Hønefoss, er det vel med kjennskap til det store distrikt. Derfor mente vi også at samorganisasjonen der må beholdes og at det vil være tungvint å slå den sammen med Drammen og Kongsberg. Vi har alle de store vassdrag som munner ut ved Hønefoss og hvor tyngdepunktet må være. Jeg er fullt klar over kongressens be-

slutning med hensyn til fylkesorganisasjon; men det vil falle tungvint for Drammen å utføre arbeidet i det distriktsområde som Hønefoss har. I 1929 hadde vi 18 tilsluttet samorganisasjonen, og nettopp da var det forslag oppe om fast sekretær for å få større tilslutning. Vi fikk også støtte til det. Nu teller vi 70 foreninger med 4000 medlemmer. Det er nødvendig å beholde den. Iallfall bør man ikke treffe nogen beslutning om forandring her.

Alfred Nilsen: Volan har klart utdypet forholdene i Nordland. Distriktet er stort og kommunikasjonene dårlige. Mener Landsorganisasjonen at noget må gjøres der, så må det ofres mere og på lang sikt. Men da er det hensiktsløst å lage til slike store distriktsorganisasjoner. Volan har nu en praktisk erfaring for forholdene her. Vi mener i den nordre del av Nordlands fylke, at dette distrikt er for stort; det som de tildeler oss. Den søndre del er også stor; men ikke så stor som den nordre del. Vi må erindre de store distrikter — Ofoten, Hammerøy, Lofoten, Vesterålen. Man burde trekke den sydlige del av fylket frem til Bodø. Jeg antar at en grenseinndeling som den vi foreslår vil omfatte like mange medlemmer som det sekretariatet her kommer til. Skal det ikke tas hensyn til vårt syn, så må vi holde på fylkesgrensen.

Strek blev satt for den almindelige debatt.

Marisen-Klevfoss: Jeg er klar over kongressens beslutninger. Når man da skal fremholde sitt distrikts interesser så kan vi, i likhet med Volan når han taler om de store avstander i Nordland, fremholde at vi har et fylke som er sterkt industrialisert. For vårt vedkommende vil det være en svakhet å slå alle våre samorganisasjoner sammen til én. Men, nu vel, det er ikke noget å gjøre ved det. Kongressen har tatt sitt standpunkt, så vi får følge det. Men vi venter at det blir gjort noget, så vi får se hvordan dette vil komme til å bli. Vi vet ikke hvad som skal skje. Samorganisasjonenes forskjellige styrever i Østfold har inngående drøftet disse ting og ventet på forhandlinger om disse spørsmål for å se hvad det skal bli til. Hvis det er så at fylkesgrensen skal holdes så må vi få rede på disse ting så vi kan innrette oss derefter.

Kristoffer Jakobsen: Jeg holdt på kongressen på faglige samorganisasjoner, men kongressen fastslo distriktsorganisasjoner, og det er vår opgave å sette det i virksomhet så praktisk som mulig. For Nordland fylke blir det vanskelig å ha bare en distriktsorganisasjon. Det er et område i utstrekning på 100 mil. Men centret for den nordlige del av Nordland fylke må da være Svolvær. Ved de forhandlinger som skal finne sted så må man se på det og det vil være riktig å få to distriktsorganisasjoner der.

Ole M. Johansen: Østfold er et utpreget industricentrum, og det er ingen tilfeldighet at det her er blitt 5 samorganisasjoner. Vi må være opmerksom på at samorganisasjonene blir mer og mer benyttet, og det er gledelig. Det er ikke sagt for å gå imot en kongressbeslutning; men det kan også være mindre vel overveiede beslutninger selv på en kongress. Jeg tror jeg har medlemmene med mig når det sies at en slik overgang vil være for brå. Derfor har vi innsendt vår henstilling. Jeg vil anbefale sekretariatet at det ser på disse ting med velvilje. Vi vil være tilfreds med et par distriktsorganisasjoner i overgangstiden.

Elias Volan: Det var til Jakobsens antydning om å legge centrummet i Svolvær for en distriktsorganisasjon for nordre del av Nordland fylke. Kommunikasjonsmessig kan det være riktig; men ikke ut fra organisasjonens syn. Da kan det bare være tale om Narvik og Bodø. Best vilde det være med Bodø, men i Narvik har man de dyktigste organisasjonsfolk.

Voting: Først votertes over sekretariatets innstilling om å påskynde forhandlingene om omorganiseringen på grunnlag av kongressens vedtak om en distriktsorganisasjon i hvert fylke. Det blev vedtatt mot 1 stemme.

Sekretariatets innstilling med hensyn til Namdalen blev enstemmig vedtatt.

Sekretariatets innstilling for Nordland fylke blev likeledes enstemmig vedtatt.

Troms fylke: Sekretariatets innstilling likeledes enstemmig vedtatt. Før votingen om Finnmark fylke blev det en kort debatt.

Elias Volan: Det er galt for Finnmark fylke dette. Det har vært en rik utvikling. Jeg skal ikke stille noget avvikende forslag; men hvis det er sekretariatets opfatning at agitasjonsbidragene til disse forhøies, så kan det sendes folk ut.

Lars Evensen: Sekretariatets forslag går ut på å få et grunnlag.

Volan: Jeg forstår det; men med den motivering som er gitt kan Finnmarks arbeidere kunne kreve at arbeidet fra Nordlands-kontoret vesentlig foregår for dem. Det overveiende flertall av de organiserte arbeidere i Nord-Norge har ikke organisasjonspraksis. Men jeg vil høre med formannen om sekretariatet er villig til å forstrekke Finnmarks organisasjoner en stund, så skulde det være i orden.

Karl Tømmerraas: Jeg tror det er riktig at representantskapet vedtar sekretariatets innstilling, og jeg forstår det slik at hvis det ikke fører frem så kommer det tilbake.

Olav Hindahl: Vi legger i votingen størst mulig velvilje overfor Finnmark.

Voting: Dermed blev sekretariatet innstilling for Finnmarks vedkommende enstemmig vedtatt.

Punkt 4 b: Mønsterlover for distriktsorganisasjonene.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 4 b: *Mønsterlover for distriktsorganisasjonene.*

C. Strøm: Det blev ikke anledning til å behandle mønsterlovene rundt i avdelingene; men bare på årsmøtene. Vi har hatt en komité til behandling herav, og vi har utsendt et forslag til avdelingene. Det vil da være uriktig nu å forgripe saken. Man kan vente med dette. Det vil komme flere forslag til forandringer. Jeg vil foreslå at behandlingen herav utsettes.

John Johnsen: Jeg finner det helt uriktig å utsette mønsterlovene. Vi har i Telemark lenge ventet på å få mønsterlovene. Det er naturlig at vi har disse når vi nu skal vedta lover rundt omkring. Vil anbefale behandling nu.

B. Flood-Engelbreten: Jeg er imot Johnsens uttalelser. Vi har ikke i samorganisasjonene fått anledning til å behandle dette. Det vilde være naturlig at samorganisasjonene fikk behandle det og fikk innsende sine forslag. Det skal her være et realitetsforslag som skal gjelde alle. Da bør det også behandles av de interesserte først. Jeg vil anbefale utsettelse.

Karl Tømmerraas: Man kan selvsagt godt utsette dette; men jeg tror at hvis man skal utsette det til alle samorganisasjoner har behandlet loven, så vil vi få like mange forslag som vi har samorganisasjoner, og da vil vi komme op i dette igjen. Sekretariatet bør få bemyndigelse til å endre litt på lovene, der hvor de ikke passer. Jeg stemmer mot utsettelse.

Albert Karlson: Jeg er enig med Johnsen i at man ikke kan utsette dette. Vi fikk disse mønsterlover allerede i mars måned. Men jeg vil ha sagt at jeg forbeholder mig rett til å stille visse endringsforslag.

Lars Evensen: Jeg sa at det lå visse prinsipper i mønsterlovene; men det vilde selvsagt være adgang til å foreta visse endringer ut fra de rent lokale forhold. De ting årsmøtene kommer med vil så senere bli behandlet av sekretariatet. Jeg kan ikke forstå at man da kommer med utsettelsesforslag.

Nils Hansen: Jeg vil advare mot utsettelse. Det kan være samorganisasjoner som i år ikke har holdt årsmøter, og derfor ikke har fått behandlet det. Vi har behandlet det og vi har gjennomført disse lover med visse små forandringer som er godtatt av sekretariatet.

Kristoffer Jakobsen: Jeg vil anbefale Strøms utsettelsesforslag. Da vi kom til distriktsstyremøtet i mars så hadde vi ikke engang der anledning til å behandle dette ordentlig. Derfor nedsatte vi en komité til å behandle disse lover, for så å fremlegge det på neste årsmøte.

C. Strøm: Det er riktig at mønsterlovene var på dagsorden; men allikevel blev det nedsatt en komité til å behandle dem og fremlegge dem på neste årsmøte. Vi forstod Landsorganisasjonens representant derhen at det var anledning til det. Utsetter man ikke dette så vil man risikere å få en svær debatt på neste kongress.

B. Flood-Engelbreten: Tømmerraas og Johnsens standpunkt er organisasjonsfiendtlig. De vil ikke at organisasjonene skal få behandle saken. Det tilsiktes bare å få en rettferdig avgjørelse under hensyntagen til de lokale forhold. Idag foreligger bare sekretariatets forslag.

Olav Kregnes: Jeg kan ikke forstå annet enn at vi nu må behandle mønsterlovene. Jeg har forstått det slik at vi skulde ha en lov som skulde gjelde alle, og så fikk samorganisasjonene gjøre sin tillegg. Vi kan idag i store trekk beslutte innholdet.

Voting: Mot nogen få stemmer besluttet å behandle lovene.

Karl Tømmerås: Mønsterlovene er selve rammen. Slik har jeg forstått det. For Trondheims vedkommende må de op på førstkommande årsmøte; men vi må få visse forandringer. Det er iallfall et par ting vi må ha forandring i. Vi har f. eks. ikke kasserer, men kassererske. Det er småting, men det er tilføyelser og forandringer som vi nødvendigvis må gjøre. Vi vil ikke fremme det som forslag til selve mønsterlovene; men det må gis adgang til visse tillempninger uten at man dermed går

utenom rammen av mønsterlovene. Jeg kan videre nevne en slik ting som representasjonsretten; der må vi hen til en innskrenkning og representantskapet burde sette en norm der. Vi hadde så stor representasjon at vi måtte innstille våre årsmøter til annet hvert år. Jeg vil anbefale det forslag som foreligger; idet de endringer som vi vil ha innenfor rammen av dette må vi kunne foreta.

Strøm: Jeg vil opta et forslag til § 4. Der står det at årsmøtet skal holdes annet hvert år. Der vil jeg foreslå årlige årsmøter.

I punkt 3 vil jeg foreslå at utgiftene bæres av distriktsorganisasjonen og at ikke foreningene skal bære diét og tapt arbeidsfortjeneste. Nu har man allerede beskåret de små og fattige foreninger. Resultatet vil på denne måte til slutt bli det at de som vil avskaffe samorganisasjonene kommer frem til det resultat og sammen med Tømmeraas.

B. Flood-Engelbreten: Det er vesentlig de samme innvendinger vi har som i Stavanger. Det gjelder de mer prinsipielle ting som vi ikke kan få forandret når det er vedtatt, f. eks. med hensyn til kontingenten. Vi mener man skal betale etter antall solgte merker og ikke etter et gjennomsnittlig medlemstall. Videre at syke og arbeidsledige fritas. Jeg vil også understreke betydningen av årlige årsmøter og at man har en begrensning på 50 og ikke 100. Jeg er dog klar over at det er samorganisasjoner hvor disse årsmøter har dradd avsted med hele kontingentinntekten. Vi har videre i en lovkomité hos oss behandlet saken og har gjort den forandring at tillitsmennene ansettes og ikke velges. Jeg vil opta forslag herom.

Albert Karlsen: Når det gjelder de enkelte paragrafer så vil jeg stemme for alle med undtagelse av § 3. Man vil erindre at det på fagkongressen forelå et forslag fra Aust-Agder faglige Samorganisasjon, som det var stemning for; men som kom på slutten av møtet, så jeg fant å måtte gå med på at det blev oversendt sekretariatet. Jeg mener det vil være riktig at all kontingent innbetales til Landsorganisasjonen også når det gjelder samorganisasjonens kontingent. Og videre at alle fagforeninger må være med i samorganisasjonene. Jeg mener representantskapet har adgang til å trekke op en slik ordning for kontingentinnbetaling.

Blir dette forslag vedtatt så hadde jeg tenkt mig at de tre kunde utarbeide et forslag til imorgen og at komitéen blev bestående av f. eks. Graver, Strøm og Disenaaen.

John Johnsen: Når det gjelder det forslag som foreligger så må vi vite hvor meget av det vi er bundet til og hvilke ting som kan tillempes. Jeg har derfor ikke noget direkte forslag til endring av disse mønsterlover; men det kan gjøres en innvending mot § 4, hvor det står at man skal betale etter det gjennomsnittlige medlemstall. Det kan gi anledning til friksjoner. For å få bedre kontroll bør samorganisasjonene selv få bestemme formen for kontingenten. Det er anket over årsmøtenes behandling. Vi har imidlertid tiltrådt at grensen settes til 100 medlemmer og at det blir annet hvert år. Jeg vil foreslå at den enkelte distriktsorganisasjon selv bestemmer sin kontingent og formen for den og at sekretariatet gir det sin tilslutning.

Arthur Olsen: Jeg har studert meget over hvorfor dette med års-

møter annet hvert år er kommet inn i lovene. Jeg trodde det nettop styrket oss at vi kom sammen en gang hvert år. Jeg vet at vi har bruk for disse møter. Men det var en gang man mente at disse møter gav anledning til politiske intriger og kjegl. Jeg vil stemme for det forslag som foreligger, men at det blir årsmøter. Det blir de store avdelinger som får utgiftene med det. Jeg vil be om at man ikke vedtar mønsterlovene på dette punkt. Etter punkt 6 i § 4 vil jeg foreslå at distriktsorganisasjonenes årsmøter også velger representant og varamann til Landsorganisasjonens representantskap.

Lars Evensen: Når det gjelder disse forskjellige forslag, så er de aller fleste nærmest små redaksjonelle forandringer, som det ikke er noget i veien for at man kan innredigere i lovene. Men når det gjelder selve prinsippet her så søker man nu å legge det an på de forhold vi hadde tidligere. Det er særlig årsmøtene, representasjonsretten og hvem som skal betale man da er inne på. Når det gjelder årsmøtene så har kongressen fastslått annet hvert år. Vi har i mønsterlovene foreslått at distriktsorganisasjonen betaler reiseutgiftene og at avdelingene selv betaler diét og tapt arbeidsfortjeneste. Det er for å få en fast regel over det hele at vi foreslår denne ordning. Når det gjelder kontingenten så står det tydelig at årsmøtene bestemmer den og måten hvorpå den skal innbetales. Der mente vi det beste var å følge forbundenes rapport til Landsorganisasjonen. Så var det videre reist spørsmål om sekretæren skulde ansettes eller velges; der har vi ment at vi ikke bør treffe nogen generell beslutning så her står distriktsorganisasjonene fritt. Så var det Arthur Olsens uttalelser om at årsmøtene skulde velge representanter til Landsorganisasjonens representantskap. Det har vi vært enig i og vi forsøkte nu å få det igjennom; men det var enkelte steder man allerede hadde stemt rundt i avdelingene. Når det gjelder representasjonen til Landsorganisasjonen er vi enige. Som distriktsorganisasjonene nu skal arbeide, tror jeg ikke man foregriper noget ved å ha årsmøter *annethvert år*. Jeg vil anbefale innstillingen og at sekretariatet får adgang til å foreta de tillempninger som de lokale forhold tilsier.

Karl Tømmerås: Vi har gått over til 2-årige årsmøter og har ikke merket nogen misnøie med det blandt medlemmene. Det er ikke dette med 1- eller 2-årige årsmøter som er avgjørende; men den rapportvirksomhet man har ute i distriktene. Med hensyn til kontingenten så ligger det forskjellig an for de forskjellige samorganisasjoner. Når det gjelder valg til representantskap og kongress så har vi uravstemning og de som får flest stemmer blir valgt. Når det gjelder utgiftene så har man vanligvis hatt reisefordeling, mens diéten er betalt av samorganisasjonen.

Komité til gjennomgåelse av mønsterlovene nedsettes.

Olav Hindahl: Jeg tror det vil være nødvendig å nedsette en komité på 5 medlemmer bestående av Lars Evensen, Albert Karlsen, Strøm, Flood-Engelbreten og Tømmerås til å komme med forslag i anledning mønsterlovene.

Votering: Hindahls forslag blev vedtatt.

Elias Volan: Jeg vil henstille til komitéen å overveie adgangen til

ukekontingent. Det må videre kunne gis adgang for hver distriktsorganisasjon å bestemme at kontingenten skal betales for hvert solgt merke. Det vil mange steder falle rettfærdigere. Og det er en annen ting; at Det må åpnes adgang til at samorganisasjonene bærer noget mer av utgiftene ved årsmøtene enn det som her foreslås.

Strek blev satt.

Georg Jakobsen: Man får inntrykk av at man på enkelte hold vil gjøre denne sak større enn den virkelig er. Vi så at disse lover enkelte steder rundt omkring også vakte motstand. Men jeg hadde ikke ventet at det hadde vært reist så stor motstand. Utgiftene til årsmøtene er store og jeg er enig i 2-årlige årsmøter.

Kristoffer Jakobsen: Hvor står det i kongressprotokollen at det er vedtatt 2-årlige årsmøter? Kongressen har ikke i prinsippet uttalt sig for 2-årlige årsmøter. For Stavangers vedkommende vil det svekke samorganisasjonen om avdelingene skal betale omkostningene. Derfor er jeg enig i at samorganisasjonene betaler alle utgifter.

B. Flood-Engbrechtsen: Jeg leter etter den beslutning kongressen fattet med hensyn til årsmøtene i samorganisasjonen og som Evensen har påberopt sig. Men jeg har ikke funnet det. Sekretariatet har heller ikke når det gjelder andre ting og av vel så stor betydning som dette, foretatt nogen forandring. Om man her gjør en forandring i den eventuelle kongressbeslutning, så vil man kunde forsvare det. Med hensyn til ukentlig kontingent så foreligger det forslag om det og det vil selvsagt bli optatt.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet fredag 20 september.

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Møtet blev satt klokken 10 presis.

Protokollen for gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes ved sekretær Lars Evensen og blev vedtatt uten bemerkninger.

Navneoprop blev foretatt.

Arbeiderbevegelsens foretagender i Folketeaterbygningen besees.

Olav Hindahl: Det var meningen idag når møtet er slutt å bese Folketeaterbygningen og de foretagender arbeiderbevegelsen har der. Etterpå vil sekretariatet innby representantskapet til en enkel lunsj.

Fortsatt behandling av mønsterlovene.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 4 b: *Mønsterlover for distriktsorganisasjonene.*

Olav Hindahl: Den nedsatte komité har gjort et godt arbeide, idet man er kommet til en enstemmig innstilling.

§ 1.

Overensstemmende med sekretariatets innstilling fikk § 1 følgende ordlyd:

Distriktsorganisasjonens område.

Distriktsorganisasjonen som har sitt sete i ..... er en sammenslutning av de fagforeninger i byer og distrikter i ..... fylke, som gjennom sine respektive forbund er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 2.

Formål.

Sekretariatet foreslo:

1. Ved planmessig samarbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, sociale og økonomiske interesser, å søke oprette fagforeninger, hvor det lar sig gjøre, bistå ved forhandlinger og faglige konflikter, lede agitasjons- og opplysningsarbeidet innen distriktet.
2. Drøfte alle tvistemål og avgi uttalelser til fagforeninger, forbund og Landsorganisasjonen.
3. Medvirke ved innsamlinger og øvrige arrangementer under omfattende arbeidskamper i overensstemmelse med Samorganisasjonens, forbundenes eller Landsorganisasjonens beslutninger, og i samråd med disse planlegge og iverksette aksjoner, når sådanne finnes formålstjenlig.
4. Avgi beretninger til forbundsstyret eller sekretariatet angående organisasjonsforholdene i distriktet. Samorganisasjonen skal også efter eget initiativ innsende innstillinger og utredninger til forbundsstyret eller sekretariatet med hensyn til agitasjons- og opplysningsarbeidet.
5. Representere de fagorganiserte i offentlige institusjoner, innstille på medlemmer i offentlige komitéer som de fagorganiserte har særlig interesse av å være representert i.

Den nedsatte komité hadde ingen bemerkninger til denne paragraf, som blev enstemmig vedtatt som innstilt.

§ 3.

Kontingenten.

Sekretariatet innstillet:

1. Til fremme av Distriktsorganisasjonens formål og oppgaver innbetaler foreningene en kontingent i forhold til sitt medlemsantall. Kontingenten fastsettes av det ordinære årsmøte.
2. Kontingenten erlegges til Distriktsorganisasjonen kvartalsvis innen den 10 i månedene januar, april, juli og oktober efter det gjennomsnittlige medlemsantall ifølge foreningenes månedsrapporter til forbundene.
3. Forretningsutvalget kan om det viser sig nødvendig beslutte månedlig innbetaling av kontingenten.
4. Under lokale konflikter samt til fremme av sine spesielle formål kan Distriktsorganisasjonen utskrive ekstrakontingent. Ekstrakontingenten må for å være obligatorisk godkjennes av sekretariatet.

Lovkomitéen nedsatt av representantskapet foreslo hertil:

Komitéen foreslår at paragrafen endres således at det åpnes adgang til å innføre ukentlig kontingent og at kontingenten kan betales efter antall solgte merker.

Votering: Sekretariatets og lovkomitéens innstilling blev vedtatt.

§ 4.

Årsmøtet.

Sekretariatet foreslo:

1. Årsmøtet er Distriktsorganisasjonens høieste myndighet. Det holdes annethvert år, så vidt mulig i mars måned. Årsmøtet består av representanter valgt av de tilsluttede foreninger. Foreningene har rett til en representant for hvert påbegynt 100 medlem.

Ingen forening har rett til mere enn 5 representanter.

2. Foreningene må for å ha representasjonsrett være tilmeldt Distriktsorganisasjonen minst 3 måneder før årsmøtet og for øvrig ha opfylt sine forpliktelser.

Foreningens medlemstall utregnes efter deres kontingentinnbetaling de siste 3 måneder før årsmøtets innkallelse.

3. Representantenes reiseutgifter betales av Distriktsorganisasjonen. Diét og tapt arbeidsfortjeneste bæres av foreningene. Alle øvrige utgifter til årsmøtene utredes av Distriktsorganisasjonen.

4. Årsmøtet har å behandle beretning, regnskap, budgett, alle innsendte forslag som ligger innenfor rammen av Distriktsorganisasjonens virksomhet, velge forretningsutvalg, styre, revisorer, protokollkomité, ansette eller velge tillitsmenn og treffe bestemmelse om lønninger, honorar og diét.

5. Årsmøtet velger et styre på .... medlemmer hvorav .... som utgjør forretningsutvalget skal være bosatt i ..... De øvrige .... medlemmer velges fra distriktet. Sekretæren er fast medlem av forretningsutvalg og styre. Det velges et tilsvarende antall varamenn.

6. Formann, næstformann, sekretær og kasserer velges ved særskilt valg. I tilfelle ingen av de foreslåtte opnår absolutt flertall ved den første gangs votering, ansees den som valgt som ved annen gangs votering opnår de fleste stemmer.

Årsmøtet velger 2 revisorer og en protokollkomité på 3 medlemmer og varamenn for disse. Revisorer og protokollkomité skal være bosatt i .....

7. Forslag som ønskes behandlet på årsmøtet må være innsendt til forretningsutvalget innen en bestemt frist.

8. Styrets forslag til dagsorden oversendes til foreningene minst 1 måned før årsmøtets sammentreden.

Årsmøtet vedtar dagsorden og forretningsorden og har å godkjenne fullmaktkomitéens innstilling.

9. Styret, revisorer og protokollkomité skal være til stede på årsmøtet. De har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

Lovkomitéen foreslo:

1. Årsmøtet er distriktsorganisasjonens høieste myndighet. Det bør dog ikke holdes oftere enn annet hvert år, så vidt mulig i mars måned. *Punkt 1, om representasjonsretten.* Årsmøtet fastsetter representasjonsretten og bør foreningene ikke ha rett til mer enn 1 representant for hvert påbegynt 100 medlemmer.

Tømmerås optar innstillingen i sin oprinnelige form, 1 representant for hvert påbegynt 100 medlemmer. Enstemmighet om at ingen forening skal ha rett til mere enn 5 representanter.

2. *2net avsnitt:* Istedfor kontingentinnbetaling settes kontingentrapport.

3. Komitéen foreslår enstemmig at punktet får følgende ordlyd:

«Representantenes reiseutgifter betales enten av distriktsorganisasjonen eller ved innførelse av reisefordeling på årsmøtet. Eventuell tapt arbeidsfortjeneste dekkes av foreningene. Alle øvrige utgifter til årsmøtet utredes av distriktsorganisasjonene.»

4. Foreslås gitt følgende tilføyelse: «Årsmøtet kan velge distriktsorganisasjonens representant og varamann til Landsorganisasjonens representantskap.»

9. Foreslås gitt følgende ordlyd: «Styrets medlemmer deltar på årsmøtene, men har ikke stemmerett ved behandling av beretning og regnskap.

Revisorer og protokollkomité deltar på årsmøtene og har forslags- og talerett.»

Karl Tømmeraas: Lovkomitéen har gjort det noget tøielig, idet årsmøtene er overlatt å bestemme representasjonsretten. Jeg mener det bør få en fastere form nemlig som foreslått av sekretariatet og jeg anbefaler det og optar det.

B. Flood-Engbrechtsen: Jeg vil advare mot Tømmeraas' forslag, idet det banker fast at alle samorganisasjoner skal ha det slik og slik. Lovkomitéens innstilling gir anledning til tillempninger.

Gunnar Disenaaen: Skal det være bindende for alle samorganisasjoner på dette punkt? Skal representasjonsretten bare være begrenset til 5, så vil de store fagforeninger bli avskåret representasjon. Vi har foreninger som har opptil 22 representanter, men det er meget. Men å begrense det til 5 er å ta for sterkt i.

Valdemar Nilsen: Man bør ikke gi det en så tøielig form som lovkomitéen har gitt det. Lovene bør være bestemte.

Elias Volan (til forretningsorden): Det er en bestemmelse i lovene om at tillegg og forandringer kan gjøres, men at det må godkjennes av sekretariatet. Det skulde være en sekk stor nok for enhver samorganisasjon.

Lars Evensen: Det oprinnelige forslag var for bestemt, derfor tror jeg det er riktig å slå fast det lovkomitéen foreslår. Når det gjelder begrensningen til 5, så er det bare Oslo som står i en særstilling her og der må det gis adgang til en overgang.

Halfdan Wigaard: Hvis man kan gå ut fra at sekretariatet kan gi dispensasjon, så er det all right. Det går ikke an å innskrenke så sterkt

som man her foreslår. Jeg er selvfølgelig enig i at det må en innskrenkning til her i Oslo, men ikke så sterk.

Alb. Raaen: Når det sies at det nye forslag skal forstås slik at man kan gi dispensasjon, så er det klart at hvis vi vedtar at ingen forening har rett til mer enn 5 representanter, så er det en prinsipiell standpunkttagen.

Karl Tømmeraas: Disse endringer vil nok skape adskillig krangel utover i distriktsorganisasjonene. Det hadde vært best å vedta det opprinnelige forslag.

C. Strøm: Mønsterlover må være noget bevegelige, så man kan innrette representasjonsretten etter de lokale forhold.

Lars Evensen: Spørsmålet er: vil representantskapet vedta de opprinnelige mønsterlover og at de skal gjelde alle uten endringer, så er saken klar. Men da blir det ikke mønsterlover. Vi har ment at man ikke kunde gå frem slik; men at det måtte være en viss bevegelighet innenfor hensynet til de lokale forhold. Det er samstemmighet om å komme op i 1 representant for hvert påbegynt 100 medlemmer. De foreninger som har 20 og flere representanter kan man ikke slå ned til 5. Det vil ikke gå smertefritt, så der er lovkomitéens forslag bedre.

Arthur J. Olsen: Jeg forstod dette forslag opprinnelig slik at det skulde være bestemte paragrafer som skulde gjelde alle. Men nu forstår jeg det slik at man kan få bestemme det på sine årsmøter. Kan man selv få bestemme 1 eller 2 årlige årsmøter og representasjonsretten?

Hindahl: Årsmøtene skal ha en viss adgang til det, men det skal vedtas av sekretariatet og det er ikke alle som får lov til å holde 1-årige årsmøter.

B. Flood-Engelbrechtsen: Årsmøtene har rett til å fastsette 1 eller 2 årlige årsmøter og kontingenten; men det skal godkjennes av sekretariatet. Det sies ikke bestemt at det skal være 2 årlige møter; men man skal se å komme dit hen. Hvorfor vedta flere forslag som kan bringe vanskeligheter? La oss ta det skritt for skritt.

Gunnar Disenaen: Da vi i komitéen kom til representasjonsretten, var det adskillig diskusjon derom. Hvis man legger det til grunn for at det ikke skal være mer enn 5 representanter, så vil det ikke bli vedtatt på vårt årsmøte. Men jeg går ut fra at forandringer eller ophevelser av disse lover bare kan skje på årsmøtet og må for å være gyldig godkjennes av sekretariatet som det heter her til slutt og der skulde det ligge en viss tillempning.

Alb. Raaen: Jeg vil iallfall forlange at Evensen og Flood-Engelbrechtsens uttalelser blir nøiaktig referert i protokollen — at det er en overgangsbestemmelse. Da kan jeg gå med på lovkomitéens forslag.

Votering: Ved alternativ votering mellom lovkomitéens forslag punkt 1 (om representasjonsretten) og sekretariatets forslag blev lovkomitéens forslag vedtatt mot 9 stemmer som blev avgitt for sekretariatets innstilling.

Lovkomitéens forslag til punkt 2 i sekretariatets innstilling blev vedtatt. — Lovkomitéens forslag til punkt 3, 4 og 9 blev likeledes vedtatt, for øvrig sekretariatets innstilling.

Paragrafene 5, 6, 7, 8 blev vedtatt overensstemmende med sekretariatets forslag således:

§ 5.

Styret.

1. Mellem årsmøtene er styret den høieste myndighet under hensyntagen til distriktsorganisasjonens og Landsorganisasjonens lover og formål.
2. Styret holder et ordinært møte hvert år for å behandle forretningsutvalgets beretning, regnskap og budgett, nedsetter fullmaktskomité, utarbeider agitasjonsplan for distriktet og behandler alle saker som måtte bli forelagt av forretningsutvalget. Viktigere spørsmål skal av utvalget forelegges det hele styre enten ved omsendelse til skriftlig avgjørelse eller ved innkallelse til ekstramøte. Tillater ikke tiden en slik fremgangsmåte fatter utvalget selv under ansvar den fornødne beslutning som snarest mulig blir å forelegge det samlede styre.

§ 6.

Forretningsutvalget.

1. Forretningsutvalget består av formann, næstformann, kasserer og sekretær samt 3 styremedlemmer.
2. Forretningsutvalget leder distriktsorganisasjonens daglige virksomhet i overensstemmelse med lover og formål og de av årsmøtet og styret fattede beslutninger, planlegger og iverksetter agitasjonen, avgir beretning og regnskap, utarbeider forslag til dagsorden og forretningsorden for årsmøtene, og har ansvaret for at arbeidernes organisasjonsmessige interesser blir ivarettatt innen distriktet.
3. Forretningsutvalget har møte så ofte formannen finner det påkrevet eller når et av utvalgets medlemmer forlanger det.
4. Formannen eller under hans forfall, næstformannen, påser at alle utvalgets funksjoner og beslutninger blir utført og er ansvarlig for at så skjer. Han leder distriktsorganisasjonens møter så fremt ikke anderledes bestemmes.
5. Sekretæren fører i samråd med formannen all korrespondanse og utfører det arbeide forretningsutvalget, styret eller årsmøtet bestemmer. Han leder distriktsorganisasjonens kontor i henhold til gjeldende instruks og er ansvarlig for kontorets virksomhet. Sekretæren fører forhandlingsprotokollen.
6. Kassereren fører distriktsorganisasjonens regnskaper efter den av Landsorganisasjonen utarbeidede instruks. Utvalget kan når som helst forlange sig regnskapene eller en økonomisk status forelagt, og kassereren plikter til enhver tid å holde utvalget å jour med distriktsorganisasjonens økonomiske stilling.
7. Beretning og regnskap avsluttes med kalenderåret.
8. Regnskap for foregående år skal senest i midten av februar i revidert stand forelegges utvalget.
9. Beretning og regnskap tilstilles efter årsmøtet sekretariatet og samtlige tilsluttede foreninger som meddelelse.
10. Medlemmer av utvalget som uten gyldig grunn eller anmeldt forfall

er fraværende i 3 på hinannen følgende møter er uttrådt av utvalget og varamannen innkalles som fast medlem. Utvalget er beslutningsdyktig når 5 er til stede.

§ 7.

Revisjonen.

Revisorene har å gjennomgå regnskapene i henhold til Landsorganisasjonens instruks.

Revisjonsprotokollen forelegges forretningsutvalget.

§ 8.

Protokollkomitéen.

Protokollkomitéen har å gjennomgå så vel styrets som forretningsutvalgets protokoller og kontrollere at beslutningene er i samsvar med organisasjonens lover og vedtak.

Komitéens anmerkninger forelegges årsmøtet.

§ 9.

Faglige utvalg.

1. I byer og industristrøk med flere fagforeninger velges av felles fagforeningsstyremøte et faglig utvalg fra 3 til 5 medlemmer. På det sted hvor Distriktsorganisasjonen har sitt sete, fungerer forretningsutvalget som faglig utvalg.
2. Medlemmer av Distriktsorganisasjonens styre fungerer som utvalgets formann.
3. Utvalgets oppgave er å fungere som et lokalt bindeledd mellom fagforeningene og som hjelpeorgan for forretningsutvalget.
4. Utvalget har å behandle de saker de får oversendt fra distriktsstyret og forretningsutvalg, og de saker og spørsmål av lokal art som blir forelagt fra fagforeningene. Utvalgets beslutninger forelegges forretningsutvalget til godkjenning.
5. I saker som bare angår stedlige forhold kan forretningsutvalget og de faglige utvalg enten på anmodning eller eget initiativ rådføre sig med organisasjonens tillitsmenn, foreningsstyrer, gruppestyrer og i særlige tilfelle med medlemmer i de enkelte industrier hvor der kan fattes beslutninger av rådgivende art.

Lovkomitéen foreslo:

Punkt 2 foreslås gitt følgende ordlyd: Medlemmer av distriktsorganisasjonens styre skal være medlem av de faglige valg.

Votering: Sekretariatets innstilling med lovkomitéens tilføielse blev vedtatt.

§ 10.

Almindelige bestemmelser.

Følgende forslag fra sekretariatet blev vedtatt.

1. Foreningene innen distriktet skal til enhver tid stå i den nøieste kontakt med Distriktsorganisasjonen samt bistå den med alle opplysninger av organisasjonsmessig art.

Foreningene skal holde Distriktsorganisasjonen underrettet om sine tillitsmenns navn og adresse.

2. Hvis noen av de valgte eller ansatte tillitsmenn viser sig uskikket eller forsømmer sin stilling, kan styret suspendere ham ved en flertallsbeslutning og inntil årsmøtet ansette en ny etter forretningsutvalgets innstilling. Den således suspenderte har dog rett til å innanke sin sak for årsmøtet.
  3. Alle beslutninger avgjøres ved almindelig flertall. Står stemmene likt ansees forslaget forkastet.
  4. Forandringer eller ophevelse av disse lover kan bare finne sted på årsmøtet og må for å være gyldig godkjennes av sekretariatet.
- Karl Tømmerås:* Det må være en stiltiende forutsetning at enkelte tillegg må tillates med sekretariatets godkjenning.

Hermed var mønsterlover for distriktsorganisasjonene vedtatt.

Punkt 6: Forslag om endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 6: *Forslag til endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger.*

Sekretariatets innstilling inneholdt 3 punkter: 1. Lovene for de arbeidsløses foreninger. 2. Kontingenten og 3. Organiseringen av de arbeidsløse på landsbygden. Da saken som man senere vil se av referatet besluttet behandles punktvis, tar vi nedenfor sekretariatets forslag også punktvis og behandlingen derav.

Lovene for de arbeidsløses foreninger.

Første punkt var altså lovene for de arbeidsløses foreninger.

Sekretariatet innstilte:

Umiddelbart etter fagkongressens avslutning optokes arbeidet for å forberede dannelsen av arbeidsløses foreninger.

På grunn av at det gikk sent med trykning etc. kunde ikke materialet sendes ut før i mars måned.

En oversikt over resultatet av organisasjonsarbeidet blandt de arbeidsløse skulde vært forelagt representantskapet, men på grunn av at det tross puring ikke er kommet rapporter fra en flerhet av samorganisasjoner, er det ikke mulig å gi en fullstendig oversikt.

Ad: Lovene for de arbeidsløses foreninger.

Fra en rekke foreninger er det kommet krav, henstillinger og forslag om endring i de av kongressen vedtatte lover.

Kongressen vedtok følgende angående lovendringer:

«Skulde det vise sig i kongressperioden at det blir nødvendig å foreta endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger, kan representantskapet foreta endringer efter at saken er behandlet i de arbeidsløses foreninger.»

Det er særlig tre spørsmål som er fremkommet gjennom forslagene fra foreningene.

1. Ophevelse av lovenes bestemmelse om at der må underskrives en erklæring for å opnå medlemsskap i de arbeidsløses foreninger, hvori man anerkjenner Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og retningslinjer.

Sekretariatet er av den opfatning at denne lovbestemmelse er av prinsipiell art og kan bare endres ved nye kongressvedtak. Det er meddelt foreningene at det ikke kreves medlemsskap i Det norske Arbeiderparti for å bli medlem i de arbeidsløses foreninger, men det kreves positiv lojalitet.

Sekretariatet foreslo for representantskapet:

Lovens § 2 opprettholdes uforandret.

Lars Evensen: Når det gjelder organiseringen av de arbeidsløse var det meningen å kunde gi en oversikt over denne utvikling; men der har distriktsorganisasjonene vært slappe med innsendelse av rapport. Vi skulde hatt første kvartals rapport i juli måned, men det er bare 1 à 2 distriktsorganisasjoner som har gjort det. Vi sendte purrings-skrivelse, men fremdeles har ikke de fleste innsendt noget. Tilsammen er det 50 arbeidsløses foreninger dannet hittil med et samlet medlemsantall av 5 698 medlemmer. Derav er det 1 300 som har tilhørt andre forbund tidligere så det er 4 398 nye tilkommet. Det er særlig 3 spørsmål når det gjelder lovene som har vært fremme og som sekretariatet har funnet ikke å kunde ta standpunkt til uten å ha hørt representantskapets stillingtagen. Det er først og fremst kommet krav om at lojalitetserklæringen skal utgå. Der hevder sekretariatet at det og representantskapet ikke kan foreta forandring etter kongressens beslutning. Det er videre kommet krav om nedsettelse av kontingenten — 10 øre — eller helt opheve den. Sekretariatets opfatning er den at man ikke helt kan opheve den, da man da ikke får den kontroll som må til. Men vi foreslår at der hvor man bare får matlapper bør man imøtekomme anmodningen om en nedsettelse, enten ved å finne en form for rimelig månedskontingent eller ved nedsettelse av den ukentlige kontingent. Så var det organiseringen av de arbeidsløse på landsbygden; som skulde organiseres i tilslutning til Skog- og Landarbeiderforbundet. Det er kommet krav fra Vestlandet og kystdistriktene, hvor der ellers ikke er grunnlag til stede for dannelse av skog- og landarbeiderforeninger om å få adgang til å danne arbeidsløses foreninger. Sekretariatet innstiller at representantskapet godkjenner at sekretariatet i samråd med distriktsorganisasjonene og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund åpner adgang til å danne arbeidsløses foreninger i de distrikter hvor arbeidsforholdene ligger slik an at det ikke er grunnlag til stede for skog- og landarbeiderforeninger. Vi mener at vi dermed skulde være på rett vei.

Besluttet å behandle sekretariatets innstilling punktvis.

Karl Tømmerås: Jeg kan vanskelig følge den avgjørelse. Prinsippklæringen var noget av det beste kongressen gjorde; men den ventil som blev åpnet om adgang til individuelt medlemsskap var uheldig.

Vi har en del slike. Det har imidlertid styrket organisasjonen at vi har holdt prinsippklæringen. Min erfaring fra dette arbeide går ut på at lovene ikke kan forandres mer enn det som her foreslås.

B. Flood-Engebretsen: Vi hadde et fellesmøte hos oss av de arbeidsløse, hvor man bl. a. fremholdt at Bygningsarbeidernes Forening på stedet hadde monopolisert arbeidet og drev arbeidsanvisning slik at ingen andre kunde få arbeide. Jeg mener at her er noget galt. Det står i lovene at de arbeidsledige har både rett og plikt til å søke arbeide. Men allikevel ser vi at man vedtar overenskomster som monopoliserer arbeidet for sine medlemmer.

Konrad Nordahl: Her er det vel ingen mening å begynne og diskutere monopolisering av arbeidsplasser.

Elias Volan: Med hensyn til punkt 2, kontingenten, mener jeg representantskapet ikke har adgang til å endre loven. Representantskapet har ingen adgang til å endre kongressens prinsipielle vedtak. Jeg vil til punkt 2 foreslå efter ordet «kommuner» «hvor de økonomiske forhold er særskilt vanskelig».

John Johnsen: Det er megen misnøie hos oss omkring dette medlemsskap og man har krevd forandringer her. Jeg har fremholdt at vi ikke kunde endre noget her, hvor kongressen har tatt standpunkt. Men man mener allikevel at det må kunne foretas forandringer. Det er nu heller ikke så at dette alltid rammer det tilsiktede. Kommunistene har ikke alltid så mange medlemmer. Det kan være sympatiserende, som av en eller annen grunn ellers er gått inn i disse foreninger og på hvis vegne kommunistene så optrer. Hvis det er så som Evensen sier, at her kan det ikke foretas forandring så bøier jeg mig for det.

Gunnar Disenaden: I motsetning til Johnsen vil jeg si at kongressens beslutning her i Oslo iallfall ikke har svekket organiseringen av de arbeidsledige. Sekretæren nevnte i sin innledning at man ikke hadde fått innsendt rapporter, men man må også være opmerksom på at distriktsorganisasjonene heller ikke alltid har fått rapporter til sig fra disse foreninger. Det er nye folk som ikke alltid er så snare til å innsende rapporter som de vanlige fagforeningsfolk. Når det gjelder kontingenten så tror jeg det vil være riktig å vedta Volans forslag. Når det gjelder overføringen av arbeidsledige til fagforeningene så har vi ikke hatt særlige vanskeligheter her i byen. Fagforeningene har stilt sig velvillig. Men jeg tror at man må se å få istand et rapportsystem mellom fagforeningene og de arbeidsløses foreninger for slike medlemmers vedkommende som er strøket på grunn av kontingentrestanse eller andre grunner. Slike medlemmer har man nemlig ofte fått i de arbeidsløses foreninger uten å ha rede på det.

Votering: Sekretariatets forslag til punkt 1 blev vedtatt uforandret mot 1 stemme.

Punkt 2: Kontingenten.

Sekretariatet innstilte:

Det er kommet anmodning fra foreningene i de kommuner hvor det utdeles matsedler men intet kontantbidrag om enten å opheve eller nedsette kontingenten. Kontingenten er fastsatt til 10 øre pr. uke.

Sekretariatet er av den opfatning at man ikke bør eller kan opheve kontingenten da det ellers vilde bli noget vanskelig å oprettholde en effektiv kontroll. Mange arbeidsløses foreninger hadde også før kongressens vedtak innført en kontingentordning. I de kommuner hvor det bare utdeles matsedler bør man dog imøtekomme anmodningen om en nedsettelse, enten ved å finne en form for rimelig månedskontingent eller ved nedsettelse av den ukentlige kontingent.

Sekretariatet foreslo:

Representantskapet gir sekretariatet fullmakt til å godkjenne en rimelig kontingentordning for de arbeidsløses foreninger i de kommuner hvor det ikke utbetales kontant underholdningsbidrag.

Johan Ødegård: Vi må på det bestemteste henstille til representantskapet å få en annen form enn den sekretariatet her foreslår. Forholdet er at vi kommer til å oprettholde en kontingent av 30 øre for disse medlemmer. Vi holder forøvrig på å omlegge vår kontingent slik at vi kommer i samme forhold som andre forbund til Landsorganisasjonen. Jeg vil henstille om at dette iallfall ikke skal gjelde de som skal organiseres i Skog- og Landarbeiderforbundet.

Konrad Nordahl: De som tilmeldes Skog- og Landarbeiderforbundet kommer inn under deres lover.

Alfred Nilsen: Man gjør det her noget for lettvtint å kunne bli organisert, så dette kan jeg ikke være med på. Det skal ikke bare være å gå inn i organisasjonen; det skal være noget mere. Det må være en liten kontingent, det må være 10 øre. Vi skal ikke gi slipp her, slik at alle og enhver uten videre kan gå inn.

Lars Evensen: Komitéen som forberedte spørsmålet organiseringen av de arbeidsløse drøftet dette meget inngående og Volan vil huske at man slo fast at man måtte ha en kontingent. Man må gjøre noget for å være fagorganisert. Det er derfor så viktig her at det skal være et visst offer for de arbeidsløse å være organisert. Derfor har jeg vanskelig for å anbefale Volans forslag, hvis det ligger det i det at sekretariatet kan gi adgang til å opheve kontingenten der hvor kommunene er vanskelig stillet og hvem er ikke det?

John Johnsen: Den fylkeskonferanse vi hadde foreslo en kontingent av 5 øre og jeg føler mig forpliktet til å opta det forslag. Jeg er enig i at det skal være kontingent, men vi vet også at det er foreninger som ikke tar kontingent fra de arbeidsledige og vi vet at de som står direkte tilsluttet Landsorganisasjonen som medlemmer har ingen kontingent. Jeg vil foreslå at hver forening kan selv bestemme en kontingent av 5 eller 10 øre pr. uke.

Albert Karlsen: Jeg kan ikke stemme for sekretariatets forslag her, idet jeg tror en slik bestemmelse vil stimulere de minst interesserte til å bli helt fritatt for kontingent. Det vil svekke fagorganisasjonen. Hvis man mot formodning skulde vedta sekretariatets forslag så må det skje i den form Volan foreslår.

Emil Torkildsen: Jeg kan ikke forstå at kontingentfrihet for de arbeidsløse skulde drepe fagorganisasjonen. Jeg vilde ha en tilføielse

til sekretariatets forslag etter «kontingentordning» — eventuelt hel kontingentfrihet.» Jeg synes Volans forslag gjør det vanskelig for sekretariatet. Da må sekretariatet sitte der som en dommer over hvem som er dårligst stillet.

Volan: Representantskapet kan ikke opheve kongressens beslutning. Den fastsatte at det skulde være en liten kontingent og da kan ikke representantskapet opheve det. Jeg mener at det til kontingentordning er uheldig å knytte forsorgsbidraget. Det riktige vil være å oprettholde loven som den er og at man sier at sekretariatet får bemyndigelse til å se på hvert enkelt tilfelle og avgjøre det.

Eugen Johannessen: Jeg synes det her er kommet et feil syn frem når det gjelder de arbeidsløse. Det er jo ikke for å få inn kontingent, men for å få dem med i organisasjonen i tilslutning til de øvrige at dette arbeide er optatt. Det må kun være for kontrollens skyld at man må ha dette, ikke for noget annet. Jeg forstår sekretariatets innstilling slik at der hvor de arbeidsløse ingen penger får, der kan sekretariatet frita de arbeidsløse helt. Jeg vil ta avstand fra at det skal være offer fra de arbeidsløse. De har påkjenning nok allerede før. Det vi må sørge for er at de arbeidsløse har tillit til organisasjonen.

Karl Tømmerås foreslo:

Lovens § 5 oprettholdes; dog har de arbeidsløses foreninger adgang til innen rammen av denne kontingentordning å gi sine enkelte medlemmer innrømmelser.

Emil Torkildsen trakk sitt forslag tilbake til fordel for Volans forslag.

Kregnes: Jeg forstår diskusjonen her slik at det bare gjelder om å organisere uten å ha noget grunnlag for det, slik som vi er vant til det. Derfor vil jeg oprettholde kongressens beslutning helt ut.

Lars Evensen: Uansett hvilket forslag blir vedtatt, så må sekretariatet i hvert tilfelle avgjøre det. Jeg vil anbefale Volans siste formulering.

O. L. Strøm: Jeg tror ikke kongressens opfatning har vært den å gi sekretariatet bemyndigelse til å forandre de forskjellige paragrafer.

Votering: Der votertes først over Johnsens forslag. Det blev forkastet mot nogen få stemmer. — Derefter votertes over hvorvidt det skulde foretas nogen forandring. — Det blev vedtatt *ingen* forandring.

Konrad Nordahl: Etter dette kan sekretariatet ikke gi nogen dispensasjoner.

Punkt 3: Organiseringen av de arbeidsløse på landsbygden.

Sekretariatet foreslo:

Kongressen forutsatte at det skulde dannes arbeidsløses foreninger i byer og industricentrer, og at de arbeidsløse på landsbygden skulde tilsluttes skog- og landarbeiderforeningene.

Det er kommet anmodning fra flere samorganisasjoner om at det åpnes adgang til å stifte arbeidsløses foreninger i de landdistrikter hvor det ikke er grunnlag til stede for dannelse av skog- og landarbeiderforeninger.

Sekretariatet er opmerksom på at det i mange land- og kystdistrikter ikke vil være nogen mulighet for å danne organisasjoner i tilslutning til Skog- og Landarbeiderforbundet. Det vilde derfor være uriktig å hindre arbeidsløse på disse steder adgangen til fagorganisasjonen.

Sekretariatet foreslo:

Representantskapet godkjenner at sekretariatet i samråd med distriktsorganisasjonene og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund åpner adgang til å danne arbeidsløses foreninger i de distrikter hvor arbeidsforholdene ligger slik an at det ikke er grunnlag til stede for skog- og landarbeiderforeninger.

Albert Karlsen: Jeg kan ikke være enig i sekretariatets forslag. Det vil undergrave organisasjonen på landsbygden.

Christian Henriksen: Vi har vært meget borte i disse forhold i Arbeidsmannsforbundet. Det går ikke an å følge loven så hårfint her.

B. Flood-Engbretsen: Det er enkelte ting her som borttar noget av Karlsens innvendinger. Det står jo at det skal skje i samråd med Skog- og Landarbeiderforbundet og distriktsorganisasjonene og da kunde man vel være enig.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 4 stemmer.

Gunnar Disenaen foreslo:

Det pålegges forbundene å føre kartotek over strøkne og ekskluderte medlemmer. Forbundene sender opgaver til Landsorganisasjonen der fører kartotek over disse.

Konrad Nordahl foreslo forslaget oversendt sekretariatet.

Karl Tømmerås uttalte sig for det.

Votering: Nordahls forslag blev vedtatt.

Punkt 5: Organisering av fiskerne, og forslag til lover for en fiskerorganisasjon.

Derefter gikk man over til behandling av dagsordenens punkt 5: *Organisering av fiskerne og forslag til lover for en fiskerorganisasjon.*

Fra sekretariatet forelå følgende:

Fagkongressen 1934 besluttet:

«Kongressen bemyndiger sekretariatet i forbindelse med samarbeidskomitéen og andre instanser til å undersøke hvilke alternativer som skal benyttes. Kongressen bemyndiger ennvidere sekretariatet eller representantskapet til å bevilge de nødvendige midler til organisering av fiskerne. Den endelige form forelegges Landsorganisasjonens representantskap til godkjenning.»

Umiddelbart etter kongressen nedsatte sekretariatet en komité på

3 medlemmer, bestående av sekretær Lars Evensen, sekretær Rolf Olsen og sekretær Ingvald Haugen, til å arbeide videre med saken.

I mai måned avholdtes en konferanse av aktive fiskere, delvis valgte og delvis tilkalt fra de forskjellige fiskeridistrikter i landet. Dessuten møtte partiets stortingsmenn fra Nord-Norge og Vestlandet.

Konferansen drøftet spørsmålet om hvordan man best skulde nå frem til en landsomfattende organisasjon for de fiskere som ikke kan tilmeldes Norsk Sjømannsforbund etter kongressens beslutning.

Konferansen kom enstemmig til det resultat at den bestående organisasjon *Norges Fiskerlag* dekker behovet, men den må omlegges og aktiviseres således at det blir de aktive fiskere som er bestemmende i sin egen organisasjon, hvilket langt fra er tilfellet nu.

For å opnå dette må såvel Arbeidernes faglige Landsorganisasjon som Det norske Arbeiderparti tre støttende til, både økonomisk og organisasjonsmessig.

I erkjennelse av dette fattet konferansen følgende beslutning:

1. Det igangsettes med støtte av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti et planmessig opplysnings- og agitasjonsarbeide for fiskernes tilslutning til den bestående fiskerorganisasjon *Norges Fiskerlag*.
2. Norges Fiskerlag omlegges slik at det kan ivareta fiskernes faglige og økonomiske interesser.
3. Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap anmodes om å fatte beslutning om at det åpnes adgang i lovene, således at de lokale fiskerlag kan tilsluttes de faglige distriktsorganisasjoner, og fastsette kontingenten til disse.

I henhold hertil innstilte sekretariatet at representantskapet fattet sådan beslutning:

1. Den av fiskerkonferansen 11. mai 1935 fattede beslutning om at Norges Fiskerlag omlegges godkjennes.
2. Inntil kongressen anderledes beslutter, gis de lokale fiskerlag adgang til å tilmelde sig de faglige distriktsorganisasjoner som halvtbetalende medlemmer.
3. Sekretariatet bemyndiges til sammen med Det norske Arbeiderparti økonomisk å støtte de bestrebelser som man måtte finne nødvendig for å nå frem til den organisasjonsform som vedlagte utkast til lover gir uttrykk for.

Ingvald Haugen: Den sak som foreligger her nu er bare en fortsettelse av kongressens beslutning som var: «Kongressen bemyndiger sekretariatet i forbindelse med samarbeidskomitéen og andre instanser å undersøke hvilke alternativer skal benyttes. Kongressen bemyndiger ennvidere sekretariatet eller representantskapet til å bevilge de nødvendige midler til organisering av fiskerne. Den endelige form forelegges Landsorganisasjonens representantskap.» Umiddelbart etter kongressen blev det nedsatt en ny komité, idet man forstod kongressens beslutning derhen at det nu gjaldt å få en ordning og vi har arbeidet med det. Vi innkalte en konferanse av aktive fiskere til møte i Oslo 11 mai i år og det resultat som man kom til var at det apparat man har idag og som er dannet av staten nemlig Norges Fiskerlag, dekket

behovet. Men denne organisasjon var utglidd slik at mange andre hadde med denne organisasjon å gjøre; bare ikke fiskerne selv. Men de var klar over at her hadde de plattformen og at det gjaldt å gå inn i denne. Men de måtte ha hjelp hertil. De er klar over hvad det gjel- tetder; men de har ikke evnen alene til å klare det. Konferansen be- sluttet:

1. Der igangsettes med støtte av Arbeidernes faglige Landsorganisa- sjon og Det norske Arbeiderparti et planmessig opplysnings- og agitasjonsarbeide for fiskernes tilslutning til den bestående fi- skerorganisasjon, Norges Fiskarlag.
2. Norges Fiskarlag omlegges slik at det kan ivareta fiskernes fag- lige, sosiale og økonomiske interesser.
3. Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap anmo- des om å fatte beslutning om at det åpnes adgang i lovene således at de lokale fiskerlag kan tilsluttes de faglige distriktsorganisa- sjoner, og fastsette kontingenten til disse.»

Til den første del av beslutningen er bare å si at de faglige og politiske organisasjoner her må hjelpe til med agitasjonen og at det gjelder å få forandret disse lags lover. Vi har da også sett på de lover man der hadde; men de var så rotet at vi har måttet foreslå helt nye lover. (Disse var trykt og forelagt representantskapet). Det forslag som her er stilt mener vi iallfall foreløbig dekker det som det er be- hov for. Vi har mange som mener at man burde danne et helt nytt Fiskarlag. Vi har i komitéen vært inne på det; men hvad blir da spørs- målet? Hvilke resurser har vi for å nå frem? Vi skal være oppmerk- som på at Norges Fiskarlag har statstilskudd. Det er nu den rene guerillakrig i stortinget når det gjelder bevilgninger til disse; men den dag vi beslutter å reise en ny organisasjon her vil det nok ikke være nogen større uenighet blandt de borgerlige. Derfor mener vi at man bør benytte sig av disse bevilgninger. Komitéen har derfor ment at reisningen av en ny organisasjon ikke fører frem. I det senere har det imidlertid skjedd den ting at lokale fiskarlag har meldt sig ut av Norges Fiskarlag og har villet tilmelde sig de faglige samorganisasjo- ner. Derfor foreslår vi at det i Landsorganisasjonens lover gis anled- ning til det. Ved å få tilknytning til samorganisasjonen så har de fått tilknytning til fagorganisasjonen. Jeg tror for min del ikke at man nu kan få Norges Fiskarlaog inn i Landsorganisasjonen, men at man kan få de lokale lag til å gå inn i samorganisasjonen. I henhold hertil inn- stiller sekretariatet:

1. Den av fiskerkonferansen 11. mai 1935 fattede beslutning om at Norges Fiskarlag omlegges godkjennes.
2. Inntil kongressen anderledes beslutter, gis de lokale fiskerlag ad- gang til å tilmelde sig de faglige distriktsorganisasjoner som halvtbetalende medlemmer.
3. Sekretariatet bemyndiges til sammen med Det norske Arbeider- parti økonomisk å støtte de bestrebelser som man måtte finne nødvendig for å nå frem til den organisasjonsform som vedlagte utkast til lover gir uttrykk for.

Oscar Amundsen: Når det gjelder å finne en brukbar organisa- sjonsform for hjemmefiskerne så har vi inntrykk av at dette er meget uferdig og ikke er som det bør være. Jeg har forstått fiskerkomi- téen slik at den har trodd at alle de som driver hjemmefiske selv eier sine farkoster. Men undersøker man det så vil man få se at de fleste er eiendomsløse. Etter vårt skjønn må det drives et plan- messig agitasjons- og opplysningsarbeide, for ellers vil de ikke forstå betydningen av en slik organisasjon, når man hittil har oplevd så store skuffelser med Norges Fiskarlandslag. De vil gjerne komme i forbindelse med de fagorganiserte; men når de ser dette med Fi- skarlaget vil de reagere. De har sett hvad fagorganisasjonen har gjort for deres kolleger blandt fangstmennene. De vil ha sin egen organisasjon. Det første spørsmål må imidlertid bli fiskernes orga- nisering i det politiske spørsmål. Tar man for sig Fiskerlandslaget vil man se at de enkelte få fiskere som står der er folk som selv eier sine farkoster. I Møre har vi ca. 2 600 merkepliktige fartøier og av disse har vi mannskapet på 128 fartøier organisert i Norsk Sjømanns- forbund og bare få av de øvrige står i Fiskarlaget. Det er tvingende nødvendig før vi går ut til fiskerne å skaffe klarhet i saken. Jeg har sendt ut endel spørresjemaer til fiskerne i vårt distrikt. Det viser sig at en 47 fots båt har et mannskap på 6. Det blir opdelt i 9 lodder etter at alle fellesutgifter er betalt — 3 på båten, 3 på fangstredskaper og 3 på mannskapet. Forholdet er her det samme som når det gjelder fangstflåten. Møre har nu 3—4000 fiskere organiserte i Sjømannsfor- bundet; mer enn vi kan få ut på fangstfeltet. Jeg ser spørsmålet slik at vi må få en organisasjon av alle hjemmefiskere og fangstfolk. Jeg vil foreslå saken tilbakesendt fiskerkomitéen og sekretariatet til ny behandling.

Elias Volan: Jeg har intet imot innstillingen når det gjelder den organisasjonsmessige teknikk. Men det er en ting jeg må nevne og det er at fiskerkomitéen bare har tatt fatt i den ene; den organisasjons- messige opbygning. De må se noget mere; lengere frem. De må gjen- nem denne organisasjon avskaffe eller begrense den økonomiske utbyt- ning. Programmet for fiskarlagene må være å gå inn for å få fiskerne organisert både når det gjelder tilvirkning og eksport av fisk, redska- per, omsetning, i det hele tatt alt. De må gå frem omtrent som bøn- dene ved organiseringen av sin næring. Det er ingen vei forbi den linje. En slik organisasjonsform må man ha. Jeg vil henstille til fi- skerkomitéen å være oppmerksom på det og jeg vil henstille til sekreta- riatet og centralstyret når vi skal gå til valg også har et *program* overfor fiskerne.

Albert Karlsen: Vi har et fiskarlag hos oss som er tilsluttet sam- organisasjonen og derved Landsorganisasjonen. De stod tidligere i Øst- landske Fiskarlag. Etter at de hadde gått inn i samorganisasjonen søkte de om optagelse i Østlandske Fiskarlag; men de har ikke engang fått så meget som et svar på det. Hvad kan da fagorganisasjonen eller disse fiskere gjøre for å bli delaktige i de midler stortinget bevilger? Kan de få sin del?

Ingv. Haugen: Det som er tilfellet er at fiskerne til stadighet har

ropt på fagorganisasjonen. Derfor er det usmakelig å høre dette om hvad de *først* kan opnå. Den første hovedoppgave må være å få fiskerne til å forstå betydningen av en godt oppbygget organisasjon. Først organisasjon og så derefter får man gi sig i kast med problemene. Det var på fiskerkonferansen konstatert at det var stor forskjell på forholdene i Nordland og her på Vestlandet. Vi mener at først må de organisere sig og så får de etterhvert sette tingene på plass. Vi har også diskutert fiskeomsetningen: konferansen drøftet det også. Det er imidlertid nedsatt en departemental komité som behandler det. Konferansen besluttet der: «Det henstilles til sekretariatet eller fiskerikomiteén å utrede spørsmålet om vårt lands eksport- og fiskeomsetning på et sundere grunnlag enn tilfellet er idag. Komiteén må ha adgang til å tilkalle sakkyndig hjelp.» Meningen er at fiskerikomiteén skal følge det arbeide som den departementale komité holder på med og så få en rent partimessig innstilling og da skal det bli valgprogrammet i neste omgang.

Strek blev satt.

Oscar Amundsen: Jeg er fullt klar over det Haugen sa og derfor mener jeg det er forhastet å fremme dette nu. Man må innhente mer materiell.

Lars Evensen: Etter den fiskerkonferanse vi hadde her i byen og hvor det møtte representanter fra de fleste fiskeridistrikter, mener jeg det er uriktig av Amundsen å si at det er forhastet. Jeg kan ikke frita mig for det inntrykk at Amundsen ligger under for det samme som mange fiskere, at de ikke vet hvordan organisasjon de vil ha. Vi fastslår at det først og fremst må organisasjon til og derefter må man gi sig igang med de mange problemer. Jeg vil anbefale representantskapet å vedta sekretariatets forslag.

Votering: Amundsens forslag blev forkastet mot 3 stemmer. — Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt. — Forslaget til lover blev likeledes enstemmig vedtatt.

Punkt 7: Agitasjonsmåneden.

Dagsordenens siste punkt var: *Agitasjonsmåneden.*

Fra sekretariatet forelå følgende plan for agitasjonsmåneden:

Det har i de siste år ikke vært holdt nogen faglig agitasjonskampanje. Av den grunn er det ikke innarbeidet nogen sedvane og praksis for organiseringen av en landsomfattende faglig agitasjon. Sekretariatet har utarbeidet følgende retningslinjer for kampanjen i oktober:

Organiseringen av agitasjonsarbeidet.

Ledelsen av agitasjonskampanjen ligger i Landsorganisasjonens hender. Derved vil man i størst mulig utstrekning undgå spill av krefter og penger. Allikevel vil selve utøvelsen av agitasjonen i høy grad komme til å hvile på forbundene og samorganisasjonene.

Sekretariatet har allerede henvendt sig til alle forbund og samorganisasjoner og bedt dem utarbeide en industrivis og distriktvis fortegnelse over de bedrifter hvor man enten ingen organisasjon har, eller hvor organisasjonen er svak. Når det innkomne materiale er bearbeidet, vil sekretariatet i samråd med forbundene og samorganisasjonene arbeide ut en plan for *agitasjonsturneer*, og

foredragsholdere vil bli sendt ut til de distrikter som i særlig grad må bearbeides. Forøvrig bør arbeidet fordeles på følgende måte:

Samorganisasjonene må lage omfattende agitasjonsmøter på de steder hvor slike kan arrangeres. Optakten til disse møter dannes søndag 29 september da det over hele landet tenkes holdt store friluftsmøter og demonstrasjoner. På samorganisasjonene hviler det å få satt op de agitasjonsplakater som blir trykt til kampanjen. De bør også fordele brosjyrer og flyvesedler til de forskjellige foreninger og arbeidsplasser, og om mulig ta op husagitasjonen der hvor det ansees formålstjenlig. Gjennom Landsorganisasjonen må de samarbeide med forbundene om dannelsen av nye foreninger. Særlig svake foreninger bør få hjelp av samorganisasjonene, slik at de kan holde agitasjonsmøter. De må i det hele sørge for at alle foreninger holder agitasjonsmøter under kampanjen, og ellers bistå foreningene med å skaffe foredragsholdere, underholdning til møtene m. m. Samorganisasjonene blir således de lokale agitasjonsentraler.

Forbundene ekspederer det cirkulære Landsorganisasjonen vil trykke, til sine medlemmer. I dette brev blir det gjort oppmerksom på kampanjen, samtidig som det rettes en opfordring til hvert enkelt medlem om å ta del i agitasjonen. Forbundene bør videre vende sig til sine avdelinger med opfordring til aktiv deltagelse i agitasjonen gjennom møter og agitasjon på arbeidsplassene eller i hjemmene. Det vil i høy grad være ønskelig at forbundene også sendte ut spesialbrosjyrer, hvor de nærmere redegjør for de spesielle forhold innen forbundet (kontingents størrelse og anvendelse, forsikringskasser, arbeidsledighetskasser, lønnsforhold m. m.) Fra sekretariatet vil det bli sendt fagbladene en del stoff som kan egne sig for agitasjon i alle forbund. I samarbeide med Landsorganisasjonen og samorganisasjonene må forbundene arbeide for dannelsen av nye avdelinger.

Fagforeningene må nytte alle midler for å samle nye medlemmer gjennom agitasjon på arbeidsplassene, gjennom husagitasjon og gjennom agitasjonsmøter (hvor medlemmenes hustruer bør innbys til å delta). Større fagforeninger bør innkalle til tillitsmannsmøter for å drøfte arbeidsmetodene; de må også påse at klubbene og gruppene utfører agitasjonen på arbeidsplassene.

Agitasjonsmidler.

Landsorganisasjonen har truffet de nødvendige forberedelser, slik at følgende midler tas i bruk i agitasjonen:

1. *Agitasjonssparole.*

Det er utskrevet en konkurranse om slagord for kampanjen. Det kom inn flere hundre slagord. Følgende slagord blev godtatt som hovedparole: «SAMHOLD MÅ TIL». I tilknytning til dette slagord er tanken at slagordet «SAMHOLD I YRKE GIR FREMGANG OG STYRKE» skal anvendes.

2. *Fagforeningssang.*

Til bruk på møter og i demonstrasjoner er forfattet en ny fagforeningssang, som det nu holdes melodikonkurranse om. Sangen vil også bli optatt på grammofonplater.

3. *Plakat.*

Det blir utarbeidet en plakat for kampanjen. Denne trykkes i to størrelser. Den minste for ophengning på arbeidsplassene.

4. *Trykksaker.*

Til bruk i den skriftlige agitasjon er utarbeidet en rikt illustrert 16-sidig agitasjonsbrosjyre. Dessuten sendes ut spesialbrosjyrer til de unge arbeidere, de arbeidsløse og de kvinnelige arbeidere. En egen brosjyre foreligger allerede til bruk i agitasjonen blandt hushjelpen. Det lages videre et 4-sidig flyveskrift, små klebemerker og konvoluttmerker.

5. *Avispropagandaen.*

I alle partiaviser er arrangert premiekonkurranser om besvarelsen av spørsmålet «Hvorfor er jeg fagorganisert». Besvarelsene vil senere cirkulere

i alle partiaviser, slik at disse hver dag har en liten stump under rubrikken «Hvorfor jeg er fagorganisert».

Dessuten vil det bli sendt alle partiaviser 10 tospaltede annonser om fagorganisasjonens oppgaver og betydning.

Partiavisene er opfordret til å lage intervjuer med tillitsmenn i fagforeningene, veteraner o. s. v.

6. Film.

Det innspilles for tiden en lydfilm til bruk under agitassjonskampanjen. Av filmen vil det også bli tatt småfilmkopier. I samarbeide med Skog- og Landarbeiderforbundet sendes det ut en film til bruk i agitasjonen blandt skog- og landarbeiderne.

7. Teater- og tramgjengstoff

er utarbeidet og vil bli sendt til de teatergrupper som skal underholde på fagforeningsmøtene. Teatergruppene stiller sig til samorganisasjonenes disposisjon under kampanjen.

Arbeidet fra andre organisasjoner.

Det norske Arbeiderpartis centralstyre har henvendt sig til alle sine avdelinger med opfordring om å yde hvad de evner, for at den faglige agitassjonsmåned skal bli mest mulig vellykket. Partipressen, partiets talere m. m. er stilt til disposisjon.

Arbeidernes ungdomsfylking vil rette opfordring til alle lag om å holde møter for unge arbeidere om fagorganisasjonen. Lagene vil også hjelpe til å dele ut agitassjonsbrosjyren til unge arbeidere. Ungdomslagene vil bli opfordret til å gå igjennem medlemsfortegnelsene for å finne organisasjonsmulige medlemmer. Ungdomsfylkingens avis vil komme med spesialnummer. Alle teatergrupper vil bli opfordret til å underholde på fagforeningsmøter.

Arbeidernes Idrettsforbund vil arbeide omtrent på samme måte som ungdomsfylkingen.

Konrad Nordahl: Når man skal tale om agitasjonen så kunde man holde lenge på; men jeg skal innskrenke mig mest mulig. Det er dem som har rettet det spørsmål om det er nødvendig å gå til den store agitasjon; om det ikke er så at organisasjonen agiterer for sig selv og at det er så at organisasjonen har et stadig tilsig av nye medlemmer. Dertil er å si at det ikke bare er for å få medlemmer; men for å aktivisere den fagorganiserte arbeiderklasse. Man har ment tidspunktet var uheldig, men vi måtte ta det i år, hvis vi skulde få denne plan realisert. Neste år har man jo mange andre oppgaver, valg etc., som vil påkalle interessen på en annen måte. Oppgaven nu er 2 — først å organisere de som ikke er medlemmer av organisasjonen. Det er jo den viktigste; men ved siden derav skal agitasjonen bringe opplysning om organisasjonens betydning, hvad den har utført og at den også har en kulturell oppgave. Vi må i vår tid også bruke andre midler enn tidligere. Først og fremst når det gjelder filmen, som vi har tatt i agitassjonsmånedens tjeneste; dernæst sangen, hvor vi har fått vår egen fagforeningssang. Det er videre meningen med denne plan å komme i forbindelse med alle Landsorganisasjonens medlemmer ved et cirkulære for å aktivisere alle. En brosjyre: «Samhold må til» er trykt i 250 000 eksemplarer, likesom vi har en ungdomsbrosjyre. Men det vesentligste er at alle organisasjoner; alle institusjoner innen arbeiderbevegelsen er med i denne agitasjon. Ved siden av

samorganisasjonene skal også forbundene være med. Enkelte forbund har ment at de ikke har behov for agitasjon, men jeg vil si at det også har sin betydning for de organisasjoner som er 100 pct. organisert. Når det gjelder den økonomiske side så er det klart at det vil koste penger, og vi regner med 50—60 000 kroner.

Erling Martinsen: Er det så at de forbund som ikke har økonomisk evne til det, får tilskudd så de kan være med?

Nordahl: Saken er ikke behandlet i sekretariatet; men i agitassjonsutvalget er vi klar over det, og har innstilt på at det bevilges et beløp til de forbund som ikke har økonomisk evne.

Ingen flere forlangte ordet til denne sak

Sangeren Johan Nergaard sang derefter fagforeningssangen under veldig bifall, og hele representantskapet deltok til slutt i sangen. Så fikk man se fagforeningsfilmen for første gang hvorefter Landsorganisasjonens formann Olav Hindahl avsluttet representantskapsmøtet med en takk for den måte debatten var ført. God reise hjem og vel møtt neste gang. Klokken var 13.30.

